

Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma:

105.K.701.007/2020/70.

Az I.rendű felperes:

MENTO Környezetkultúra Kft.
(3527 Miskolc, Besenyői út 26.)

Az I.rendű felperes képviselői:

Kántor, Szilasi, Sárközy és Társai Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:)
(1123 Budapest, Alkotás u. 39/C.) és
egyéni ügyvéd
(1163 Budapest, Lombos u. 30.)

A II.rendű felperes:

M-U-T Hungaria Kommunális Járműgyártó és
Kereskedelmi Kft.
(2851 Környe, Iparcentrum u. 3.)

A II.rendű felperes képviselője:

Bitai Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd:)
(1021 Budapest, Tárogató út 47-49.)

Az alperes:

Gazdasági Versenyhivatal
(1054 Budapest, Alkotmány u. 5.)

Az alperes képviselője:

dr. Kolongya Dóra kamarai jogtanácsos és
dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos
Budapest Főváros Önkormányzata
(1052 Budapest, Városház u. 9-11.)

Az alperesi érdekelt:

Az alperesi érdekelt képviselője:

kamarai jogtanácsos

A per tárgya:

versenyfelügyeleti közigazgatási jogvita elbírálása
(Vj/77- 474/2016.)

Í t é l e t

A bíróság az I. rendű felperes keresetét elutasítja. Az alperes Vj/77-474/2016. számú határozatának II. rendű felperesre vonatkozó II. pontját és IV. pontjának II. rendű felperessel szemben 206.610.000,- (kétszázhatmillió-hatszázötzezer) forint versenyfelügyeleti bírságot megállapító rendelkezését és a határozat ahhoz kapcsolódó, II. rendű felperest érintő indokolási részt megsemmisíti.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 4.000.000,- (négymillió) forint perköltséget, valamint az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 15 napon belül 3.200.000,- (hárommillió- kétszázézer) forint perköltséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az állam javára, az állami adó- és vámhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára 1.500.000 (egymillió-ötszázézer) forint kereseti illetéket. A II. rendű felperes keresetét érintő 1.500.000 (egymillió-ötszázézer) forint kereseti illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes – egyebek mellett – hulladékkezelésre szolgáló gyűjtőedények, speciális gépjárművek, hulladékkezeléshez kapcsolódó egyéb berendezések értékesítésével, a II. rendű felperes kommunális járművek gyártásával, értékesítésével, hulladékválogató- és kezelőművek technológiai berendezéseinek értékesítésével, valamint komposztáló gépek értékesítésével foglalkozó gazdasági társaság.
- [2] Az alperes 2016. december 1. napján versenyfelügyeleti eljárást indított a perben nem álló JUMBO LOG Kft.-vel, a Profi-Bagger Kft.-vel és a Restone Kft.-vel szemben, mivel feltehetően olyan egyeztetéseket folytattak és információkat osztottak meg egymással, amelyek az egyes hulladékkezelésre szolgáló gyűjtőedények, valamint speciális járművek, berendezések beszerzésére irányuló, 2015-től kezdődően kiírt közbeszerzési eljárások kapcsán tanúsítandó ajánlatadói magatartások, így különösen a nyertes vállalkozások, valamint az ajánlati árak meghatározására irányultak.
- [3] Az alperes 2018. április 20.-i végzésével az eljárásba ügyfélként bevonta a II. rendű felperest, valamint 2018. május 16.-i végzésével az I. rendű felperest is. Indokolása szerint a közbeszerzési eljárások kapcsán tanúsított ajánlatadói magatartások, így különösen a nyertes vállalkozások, valamint az ajánlati árak meghatározására irányuló egyeztetésekbe az I-II. rendű felperes bekapcsolódott, ezzel valószínűsíthetően megsértette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 11. § (1) bekezdésében előírt tilalmat, a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával, továbbá az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 101. Cikk (1) bekezdését, illetve annak a) és c) pontjaiban foglalt tilalmakat.
- [4] Az I. rendű felperes bevonására a Hatvan és Környéke Települési Szilárdhulladék-gazdálkodás Fejlesztése Társulás által a KEOP-1.1.1/C/13-2013-0011 konstrukció keretében kiírt „Települési Szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerek eszközparkjának fejlesztése, informatikai korszerűsítése” (hatvani tender), a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata által KEOP-1.1.1/C/13-2013-0001 konstrukció keretében kiírt „Miskolc és térsége hulladékgazdálkodási rendszerének fejlesztése eszközbeszerzésekkel” (miskolci tender), valamint a Sajó-Bódva völgye és környéke Hulladék Kezelési Önkormányzati Társulás által KEOP1.1.1/C/13-2013-0002 konstrukció keretében kiírt árubeszerzés-járművek és munkagép beszerzése” (Sajó-bódvai tender) tárgyú tenderek keretében került sor. Az alperes a II. rendű felperest a Budapest Főváros Önkormányzata által a KEOP-1.1.1/C/13-2013-0019. konstrukció keretében kiírt „Hulladéklerakástól történő eltérítéséhez szükséges eszközök beszerzése-a Fővárosi hulladékgazdálkodási rendszer eszközparkjának fejlesztése és informatikai korszerűsítése” tárgyú tender (budapesti tender) kapcsán vonta be az eljárásba. Az alperes a fenti projekteken túl a felpereseket nem érintő további tendereket is vizsgált a perben nem álló, [2] pontban megnevezett gazdasági társaságokkal összefüggésben.
- [5] A 2014. évi budapesti tender 1-4 résztendere kapcsán vizsgálta, hogy abban mely vállalkozások vettek részt, mely időpontokban, milyen összegű ajánlatot nyújtottak be. Az 1. résztendert a II. rendű felperes nyerte a 2015. január 7. napján benyújtott nettó 2.778.849.990-, forintos ajánlatával. Az alperes – egyebek mellett – az eljárás során értékelte a Budapest Főváros Önkormányzata Közbeszerzési Osztály titkárságának tisztségviselője 2015. január 21. napján az e-mail címre küldött „FV: hiánypótlás és felvilágosítás val. indokoláskérés (hulladék Gy. Célgép) 11. old.” tárgyú e-mailjét. Ezzel összefüggésben azt, hogy ezen, által továbbított e-mailben (a továbbiakban: 1. sz. e-mail), a JUMBO LOG Kft. és a Restone Kft. irányítási jogait gyakorló személy a fenti e-máliban azt is rögzítette, hogy a „M-U-T-nak nyernie az 1. részt”. Az alperes vizsgálta továbbá , a JUMBO LOG Kft. műszaki igazgató-helyettesének 2015. január

23.-án , a Restone Kft. ügyvezetője részére küldött „RE: továbbított: előszoba szőnyegcsere” tárgyú e-mailjét (a továbbiakban: 2.sz. e-mail), amelyet is megkapott másolatban. Ebben a felek rögzítették, hogy „továbbá a M-U-T hiánypótlásaival sem foglalkoztunk mi (csak írtad, hogy az övé érvényes kell legyen). Rákérdezek ezért a , hogy az rendben van-e”. Az alperes értékelés alá vonta a által részére 2015. október 27. napján küldött „engedményezés M-U-T, Restone 2015.” tárgyú, kommentár nélküli e-mailt (a továbbiakban: 3. sz. e-mail), annak „engedményezés M-U-T, Restone 2015.doc” elnevezésű melléklete, amely a II. rendű felperes és a Restone Kft. közötti megállapodás-tervezet. Az eljárás során az alperes az egyes e-mailekkel összefüggésben nyilatkoztatta a küldőként és fogadóként megnevezett személyeket, valamint a , a II. rendű felperes termelési igazgatóját, aki érdemi nyilatkozatot nem tudott tenni, az e-maileket korábban nem látta.

[6] Az alperes az I. rendű felperest érintően a 2015. évi hatvani, a miskolci és a Sajó-bódvai tendereket vizsgálta. Rögzítette, hogy a hatvani tendert az I. rendű felperes nettó 259.280.000,-forint ajánlattal nyerte meg, az ajánlatát 2015. augusztus 6. napján, 9 óra 15 perckor adta be, a tenderen részt vevő JUMBO LOG Kft., ugyanezen a napon 9 óra 43 perckor. Ezzel összefüggésben , az I. rendű felperesi igazgatóhelyettese által 2015. szeptember 17. napján „kompaktor szerződések” tárgyú, küldött e-mailt, amelyben a mellékelt szerződések átnézésére hívta fel a címzettet. A melléklet három szerződés-tervezetet tartalmazott, amelyeken a 2015. július 16. napi dátum szerepelt. A hatvani tenderre a „MENTO JUMBO EL60C 1. rész kompaktor-2.doc.” elnevezésű melléklet vonatkozik, amely adásvételi előszerződés tervezete, és amelyben a felek abban állapodtak meg, hogy amennyiben az I. rendű felperes a tender 1. részét megnyeri, úgy a JUMBO LOG Kft.-től 1 darab TANA E260ECO típusú kompaktort 98.000.000,- forint vételáron fog beszerezni. A JUMBO LOG Kft. tenderre benyújtott ajánlatában ezt a kompaktort 127.000.000,- forint áron, míg az I. rendű felperes 114.890.000,- forint áron állította be. Az alperes vizsgálta továbbá ezen e-mailre által 2015. szeptember 29. napján küldött választ, továbbá 2015. október 16. napján , az I. rendű felperes munkavállalója részére küldött „FVD: Fv: előlegbekérő 2015.10.15” tárgyú e-mailt és annak „előlegbekérő 2015.10.15.pdf” elnevezésű mellékletét. A tenderrel összefüggésben az alperes nyilatkozatot vett fel az I. rendű felperes ügyvezetőjétől, aki nem emlékezett, hogy a JUMBO LOG Kft.-vel aláírta-e a megnevezett tárgyú szerződéseket, de TANA kompaktort biztosan szállítottak. A „kompaktor szerződések” tárgyú e-mailre, valamint az arra adott válasz e-mail keletkezéseinek körülményeire sem emlékezett.

[7] A 2015. október 16. napján küldött e-mailben szereplő előlegbekérőn feltüntetett Zöld Világ 2000. Kft. nyilatkozata alapján a JUMBO LOG Kft.-vel kapcsolt vállalkozások voltak. Nem adott választ ugyanakkor arra, hogy miért a Zöld Világ 2000. Kft. szerepel az előlegbekérőn, álláspontja szerint mindez kérése volt. Az eljárás során az I. rendű felperes előadta, hogy az e-mail váltás a hatvani, a miskolci és a Sajó-bódvai tenderekkel kapcsolatban történt. Az adásvételi előszerződés-tervezet aláírásának a dátuma minden esetben 2015. július 16. napja. A szerződéses biztosíték benyújtásának időpontja július 31. napja volt, amely azt igazolja, hogy az I. rendű felperes már ekkor elkezdte kialakítani a szerződések tartalmát a JUMBO LOG Kft.-vel. Kiemelte, hogy az előszerződéseket a tendernyertességben bízva kötötte meg, amelyre utal a szerződés preambulumban rögzített megfogalmazás is. Az előszerződések megkötésének időpontjában nem volt tudomása arról, hogy a JUMBO LOG Kft. a hatvani, miskolci és Sajó-bódvai tendereken a versenytársa lesz.

[8] A miskolci tenderrel összefüggésben az alperes rögzítette, hogy annak 2. részét az I. rendű felperes nyerte nettó 374.670.000,- forint, nettó ajánlattal. A JUMBO LOG Kft. és a szintén induló Tempel Kft. a hiánypótlást határidőben nem teljesítette. A Sajó-bódvai tender 1. és 2. részét az I. rendű felperes nyerte nettó 930.640.000,- forint és nettó 235.000.000,- forint ajánlattal. Az alperes az eljárása során ezen két utóbbi tenderrel összefüggésben, a hatvani

tender kapcsán értékelt e-maileket, és felvett nyilatkozatokat vette figyelembe.

- [9] Az eljárás során az alperes nyilatkozatokat vett fel az I-II. rendű felperesektől. A II. rendű felperes az alperes előzetes álláspontjára akképp nyilatkozott, hogy az abban rögzítettekkel szemben az állítólagos egyeztetésekről nem volt tudomása, azokat nem támogatta, jogsértést nem valósított meg, az e-maileknek sem feladója, sem címzettje nem volt. Azokat olyan közvetett bizonyítéknak lehet tekinteni, amely a II. rendű felperes terhére rótt feltételezett jogsértés alátámasztására nem szolgálhat. A II. rendű felperes és a Restone Kft. közötti engedményezési szerződés tervezetét tartalmazó e-maillal kapcsolatban kiemelte, hogy az az eredményhirdetés után mintegy fél évvel került küldésre, és az e-mailnek a II. rendű felperes nem volt címzettje. A perben nem álló eljárás alá vont vállalkozások által tett egyezségi nyilatkozatok semmilyen, a II. rendű felperessel kapcsolatban hozható konkrét nyilatkozatot nem tartalmaznak. Mindezek alapján az alperes a jogsértést nem bizonyította.
- [10] Az I. rendű felperes az előzetes álláspontra tett észrevételében és a megelőző eljárásban tartott tárgyaláson előadta, hogy az egyezségi nyilatkozatok az I. rendű felperessel szemben bizonyítékként nem használhatóak fel, azok a korábbi ügyfélnyilatkozatokkal ellentétben állnak. Az alperes a feltárt bizonyítékokat prekonceptióból kiindulva értelmezte.

naplóbejegyzése önmagában nem kapcsolható az I. rendű felpereshez. A vonatkozó előszerződésekben a felek a nyertességet, mint felfüggesztő feltételt alkalmazták, azok megküldésének és megkötésének időzítése cáfolja a felek közötti összejátszást. A szerződéstervezetek végén szereplő dátum irreleváns, mivel azok rögzítették, hogy „a MENTO ajánlatot nyújtott be a tenderre”, ami azt jelenti, hogy a szövegezéskor már benyújtásra került. A kompaktorok eltérő árazásával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy azok az ajánlati értékeknek csupán a töredékét tették ki. A JUMBO LOG Kft. nem tudhatta, hogy az I. rendű felperes kér-e más beszállítótól árajánlatot, azok bontását követően kötöttek a felek szerződést a kompaktor szállítására. Vitatta, hogy a JUMBO LOG Kft. saját kompaktorait túlárazta volna az I. rendű felperes tendernyerése érdekében. Az I. rendű felperes szerint a hiánypótlás elmaradása és az összejátszás hiányát támasztja alá, mivel JUMBO LOG Kft. látva, hogy rosszabb árat ajánlott az I. rendű felperesnél, nem látta értelmét a hiánypótlásnak.

Az alperes határozata

- [11] Az alperes mindezeket követően a jelen perben támadott határozatával – egyebek mellett – megállapította, hogy a II. rendű felperes a Tpv. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjába és egyúttal az EUMSZ 101. Cikk (1) bekezdésébe, illetve annak a) és c) pontjába ütköző jogsértést követett el a budapesti tenderen az ajánlati árak és a nyertes vállalkozás személyének, a JUMBO LOG Kft.-vel a RESTONE Kft.-vel és a Profi-Bagger Kft.-vel való előzetes egyeztetésével. Megállapította továbbá, hogy az I. rendű felperes a RESTONE Kft. és a JUMBO LOG Kft. a Tpv. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontjába, és egyúttal az EUMSZ 101. Cikk (1) bekezdésében, illetve annak a) és c) pontjába ütköző jogsértést követett el a hatvani, a miskolci és a Sajó-bódvai tenderek kapcsán lefolytatott ajánlatkéréseken az ajánlati árak és a nyertes vállalkozás személyének előzetes egyeztetésével. Mindezek miatt az alperes az I. rendű felperessel szemben 307.720.000,- forint a II. rendű felperessel szemben 206.610.000,- forint versenyfelügyeleti bírságot állapított meg.
- [12] Rögzítette, hogy a vállalkozások közötti megállapodások, összehangolt magatartások versenyjogi megítélésének kiindulópontja, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg. A vállalkozások akarategyezésének megnyilvánulása függetlenül annak formájától és elnevezésétől, versenyjogi értelemben megállapodásnak minősül. A versenyjog a megállapodásokon túl az összehangolt magatartással megvalósuló versenykorlátozást is tiltja. Amennyiben az árak egyeztetését versenytársak tanúsítják, kőkemény versenykorlátozásról van szó. A beszerzési eljárások során az árrögzítés tipikusan abban nyilvánul meg, hogy a pályázaton indulók ajánlati áraikat egyeztetik annak érdekében, hogy közülük az egyik indulót nyereshez segítsék. Az árrögzítés ebben az esetben a piac

felosztásához is vezet. Az alperes az eljárásában a rendelkezésre álló bizonyítékokat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (6) bekezdése alapján, egyenként és összességükben értékelte, kiemelve azon alapelveket, amelyek a versenykorlátozó megállapodások tilalmába ütköző jogsértések bizonyítása során figyelembe veendőek. Rögzítette azt is, hogy az egyezségi eljárások során felvett egyezségi nyilatkozatok bizonyítékként felhasználhatóak, ugyanakkor jelen ügyben a jogsértés mindezek nélkül úgyszintén megállapítható. Az egyezségi nyilatkozatok további bizonyítékként támasztják alá és erősítik a rendelkezésre álló bizonyítékokat.

- [13] A budapesti tender kapcsán megállapította, hogy a JUMBO LOG Kft. és a Profi-Bagger Kft. többszörös egyeztetési folyamat eredményeként összehangolták a magatartásukat. A Profi-Bagger Kft. feladata az volt, hogy a tender 2-4. részein a JUMBO LOG Kft. által jóváhagyott támogató ajánlatot nyújtson be, a JUMBO LOG Kft. tendernyertessége érdekében, másrészt ne akadályozza, hogy az 1. résztendert a JUMBO LOG Kft. érdekeinek megfelelően, a II. rendű felperes nyerje meg. Az 1.sz. e-mail tartalma szerint a „M-U-T.-nak kell nyernie az 1. részt.”, a 2. sz. e-mail további bizonyítéka annak, hogy a versenytársak közti egyeztetés a JUMBO LOG Kft. és a II. rendű felperes között is zajlott. Amennyiben a JUMBO LOG Kft. a hiánypótlást teljesítette volna, megnyerhette volna a tender 1. részét is, amelyet azon okkal nem tett meg, hogy elősegítse a II. rendű felperes tendernyertességét. A 3. sz. e-mail tartalma ugyancsak a felek közötti egyeztetésre utal. Az e-mail váltások szerint a II. rendű felperes kellett, hogy nyerjen az adott tenderen, a JUMBO LOG Kft. ajánlata nem kellett, hogy érvényes legyen, ezért a hiánypótlást nem teljesítette.
- [14] Az I. rendű felperes által érintett, 2015. évi hatvani, miskolci és Sajó-bódvai tenderek kapcsán megállapította, hogy az I. rendű felperes a JUMBO LOG Kft.-vel 2015. július 16.-a, vagyis az ajánlattételi határidő előtt elkezdte egy előszerződés tartalmát kitárgyalni, amelyet maga az I. rendű felperes is megerősített a 2018. december 17.-én tett nyilatkozatában. A szerződéstervezetek szerint az I. rendű felperes a tendernyertességében bízva kötötte az előszerződést, amelynek 2015. július 16.-a előtt kitárgyalását bizonyítja az I. rendű felperesi képviselő által, 2015. szeptember 17. napján küldött „kompaktor szerződések” tárgyú e-mail. 2015. július 16. napja mindhárom tender esetében a kiírást követő, de még az ajánlattételi határidő lejárt előtti időpontra esik. Az alperes nem fogadta el azon I. rendű felperesi érvelést, amely szerint a 2015. július 16.-i dátum egy korábbi szerződésmintából maradt az előszerződésekben, így az alperes megállapította, hogy az I. rendű felperes és a JUMBO LOG Kft. a szerződés lényeges elemeinek vonatkozásában az ajánlattételi határidőt megelőzően megállapodott, az akarategység közöttük létrejött. Az ajánlatkérésen túlmutató szerződéses egyeztetések is az I. rendű felperes tendernyertességének előmozdítását szolgálta.
- [15] Az I. rendű felperes nyilatkozata szerint a TANA kompaktorok kizárólagos magyarországi forgalmazója volt a JUMBO LOG Kft., így az I. rendű felperes észszerűen előre láthatta, hogy a JUMBO LOG Kft. a potenciális versenytársa. Ennek ellenére nem pusztán árajánlatot kért, hanem előszerződést is tárgyalt ki potenciális versenytársával. Mindezen együttműködés nagy részben kizárta a másik versenytárs jövőbeni magatartásával kapcsolatos bizonytalanságot. Az egyeztetést támasztják alá naplójában található, minden kétséget kizáróan 2015. június 15.-e és június 23.-a közötti bejegyzések is. Azok az I. rendű felperessel történő versenyjogba ütköző megállapodásra/összehangolt magatartásra utalnak. A megállapodást támasztja alá továbbá, hogy a JUMBO LOG Kft. ajánlatában magasan azon ár fölött árazta be a kompaktorokat, mint amennyiért az I. rendű felperesnek a szerződéstervezet szerint értékesítette volna a nyertessége esetén. Az alperes nem tartotta életszerűnek, hogy a kizárólagos forgalmazó – tudva azt, hogy a versenytársai is az általa kizárólagosan forgalmazott termékkel indul ugyanazon a tenderen – a versenytárs beszerzési költségeinek ismeretében jóval magasabbra árazza a saját pályázatát. A Sajó-bódvai tender kapcsán további bizonyíték a Kónya Ügyvédi Iroda által kiküldött hiánypótlási felhívásra kézzel írt „08.11.13

óra nem hiánypótolunk” feljegyzés is.

- [16] A fentiek alapján az alperes megállapította, hogy az egyes tenderek kapcsán folytatott egyeztetésekben az I. és II. rendű felperes is részt vett, amelyek megállapodásnak, de legalábbis összehangolt magatartásnak minősülnek, és azok a Tpv. 11. § (2) bekezdés a) pontja szerinti árörögzítés mellett, a d) pontja szerinti piacfelosztás szerint is minősülnek, egyúttal az EUMSZ 101. Cikk (1) bekezdés a) és c) pontja szerint minősítendőek. Az alperes megállapította, hogy az I. rendű felperes részéről a jogsértésben általános igazgatóhelyettes, a II. rendű felperes részéről vett részt, aki 2014-ben értékesítési vezető, 2015-ben ügyvezető volt.
- [17] A bírságszabás során az alperes a Tpv. 78. § rendelkezésére, valamint a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 11/2017. közleményére (a továbbiakban: bírságszabás) volt figyelemmel. Hivatkozott a bírságszabás 3, 13, 14. pontjára. A kiinduló összeg meghatározása során az egyes tenderek nettó értékét, valamint a releváns forgalmat (tender nettó értéke szorozva 3-mal) vette figyelembe. Mindezek alapján az I. rendű felperes esetében a tenderek nettó értékét 1.799.590.000,- forintban, a releváns forgalmat 5.398.770.000,- forintban, a II. rendű felperes esetében a tender nettó értékét 3.332.596.990,- forintban, a releváns forgalmat 9.998.870.970,- forintban határozta meg.
- [18] A jogsértés veszélyeztetettsége körében a bírságszabás 19. pontjára utalva kiemelte, hogy a 0-30 pontos tartomány felső zónájába tartozó pontszámot, a piaci hatás kapcsán a bírságszabás 26. és 27. pontjára utalt, és ugyancsak a 0-30 tartomány felső zónájába tartozó pontszámot alkalmazott. A bírság alapösszegének meghatározásánál súlyosító körülményként vette figyelembe a felróhatóságot, enyhítő körülményként értékelte az I-II. rendű felperesek esetében a bírságszabás 39. pontja alapján, hogy a többi eljárás alá vont vállalkozáshoz képest szignifikánsan ritkábban vettek részt az egyeztetésekben. A bírságmaximumot az I. rendű felperes esetében 930.342.900,- forint, a II. rendű felperes esetében 206.614.800,- forint összegben határozta meg. Fizetési nehézségre való hivatkozást az I. rendű felperes esetén vett figyelembe.

A felperesek keresetei, az alperes védiratai, az érdekelt nyilatkozata

Az I. rendű felperes keresete

- [19] Az I. rendű felperes a keresetében kérte elsődlegesen a határozat megváltoztatását akképpen, hogy a versenyfelügyeleti eljárás – az I. rendű felperes vonatkozásában a kiszabott versenyfelügyeleti bírság eltörlésével, és állapítsa meg, hogy a felperes magatartása nem jogsértő – megszüntetésre kerüljön. Másodlagosan az erre vonatkozó rendelkezés teljes egészében való megsemmisítését, harmadlagosan az I. rendű felperesre vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezését, negyedlegesen a határozat oly módon történő megváltoztatását kérte, amely szerint a bíróság a versenyfelügyeleti bírságot törölje el, vagy annak összegét érdemben legalább annak egynegyedére csökkentse.
- [20] Az ügy érdemére vonatkozóan a Tpv. 11. §, 14.§, 44. §, az Alaptörvény XXIV. Cikk, a Ket. 1. § (1) (2) bekezdés, 2. § (3) bekezdés, 3. § (2) bekezdés b) pont, 4. § (1) bekezdés, 5. § (1) bekezdés sérelmére hivatkozott. Álláspontja szerint az alperes a versenytársak közötti (nem kölcsönös) beszállítói jogviszonyt jogszerűtlenül minősítette önmagában jogellenesnek. Állította, hogy sértült a tisztességes eljáráshoz, a védekezéshez, az ügyfél egyenlőséghez való joga azzal, hogy az alperes a határozatban érdemben eltért az előzetes álláspontban meghatározott megállapításaitól, továbbá az alperes határozata a Ket. 50. §-át is sérti. A tényállást iratellenesen állapította meg, a mérlegelése okszerűtlen, a bizonyítékok értékelésének szempontjai az indokolásból nem derülnek ki. Önmagában a versenytársak közötti beszállítói viszony nem jogellenes. Vitatta, hogy a tenderbontásokig tudomása lett volna arról, hogy a JUMBO LOG Kft. is indul a pályázatokon. Iratellenesnek tartotta a

bizonyítékok értékelését, a bizonyítási eszközöket az alperes az általa felállított preconcepció szerint értékelte, abból kiindulva rendezte és értelmezte. A kompaktor-beszerzési szerződésekből nem következik eszközbeszerzésen túli összejátszás, az alperes által feltárt bizonyítékok önmagában azt nem igazolják.

- [21] Az alperesi mérlegelést inkonzisztensnek tartotta, naplóbejegyzéseire hivatkozással állított fel egy hipotézist, amelytől a 2019. október 31.-i észrevételei és a 2019. november 18.-i nyilatkozata alapján visszalépett. Felróta, hogy az előzetes álláspontban naplóbejegyzése volt a fő bizonyíték, a többi bizonyítási eszköz – ideértve a kompaktor-beszerzési szerződést – kiegészítő szerepet töltött be. Ezzel ellentétben a határozatban a fő bizonyítékként az előzetes álláspontban nem értékelt, 2018. december 17.-i I. rendű felperesi nyilatkozatra hivatkozott. Az előzetes álláspont a miskolci és a Sajó-bódvai tenderek vonatkozásában semmilyen formában nem utalt erre a nyilatkozatára, sem a bizonyítékok értékelése, sem a bizonyítékok felsorolása között nem szerepelt. Ezzel összefüggésben utalt a Kúria Kfv.II.37.268/2013/8. számú ügyben hozott döntésére, amely szerint súlyos eljárási hiba, amennyiben az alperes végső határozata érdemi pontokban eltér az előzetes állásponttól, mivel a felperest a védekezéshez való jogától megfosztja.
- [22] A bizonyítási eszközök alapján az alperes által felállított hipotézisnél van észszerűbb magyarázat, illetve értékelés. Az alperes nem támasztotta alá azt a hipotézist, hogy a 2015. szeptember 17. napján megküldött szerződésszöveg már hónapokkal korábban a felek közötti szóbeli megállapodás részévé vált volna. Ezzel ellentétben az I. rendű felperesnek nem volt tudomása arról, hogy a JUMBO LOG Kft. ad be ajánlatot. A kompaktorokkal kapcsolatos szerződés megkötése szükséges volt, az a teljesítés garanciáját jelentette a tendernyertessége esetén. A TANA kompaktor beszerzése éppen növelte a versenyt, hiszen ennek hiányában a JUMBO LOG Kft. drágább ajánlata nyert volna a tenderen. Az, hogy korábban a kompaktorok beszerzésével kapcsolatban volt tárgyalás a felek között, nem jelenti azt, hogy az előszerződés a felek között létrejött volna, vagy kidolgozásra került volna. A szerződést a tendernyertességében bízva kötötték, amely felfüggesztő feltétel volt. A magatartás minősítésével az alperes vállalkozói-beszállítói jogviszonyt nyilvánít jogellenessé.
- [23] naplóbejegyzései a társasághoz semmiképpen sem kapcsolhatóak. Utalt arra, hogy még az előzetes álláspont szerint is a naplóbejegyzések „feltehetően” a három tenderre vonatkoznak. Azok a vonatkozásában sem önállóan, sem más bizonyítékkal együtt nem bizonyítanak semmit. A kompaktorok eltérő árazása a JUMBO LOG Kft. és az I. rendű felperes ajánlataiban csak akkor lenne releváns, amennyiben a felek a kompaktor-beszerzési megállapodást már a tenderajánlatok beadása előtt, egymás indulási szándékának és az árajánlatok ismeretében megkötötték volna. Ajánlatkérés esetén a JUMBO LOG Kft. részéről racionális gazdasági döntésnek tartotta árajánlat adását. A hiánypótlás elmaradása az összejátszás hiányát támasztja alá, így bizonyítékként szolgál arra, hogy az ajánlattételnek nem az volt a célja, hogy legyen támogató ajánlat, amely érdemben veszít a tenderen.
- [24] Hivatkozott arra, hogy a miskolci és Sajó-bódvai tendereknél egyes cégek ugyancsak nem teljesítették a hiánypótlást, ugyanakkor azt az alperes nem értékelte. Az alperessel szembeni követelmény, hogy az üggyel kapcsolatos minden bizonyítékot figyelembe vegyen, mind a jogsértést alátámasztó, mind az azt cáfoló bizonyítékokat. Az alperes téves megállapítását támasztja alá, hogy a kartellügyben a versenytársak 73-79%-át nem marasztalta. A kompaktor-beszerzési szerződés megkötésének időpontja azt igazolja, hogy az nem kapcsolódhatott egy előzetes piacfelosztáshoz. A szerződés megküldésére és megkötésére az ajánlattételt követően, olyan időszakban került sor, amikor a JUMBO LOG Kft. már ajánlatot tett, s már akkor sem tudott volna semmit tenni, amennyiben az I. rendű felperes nem vásárolja meg tőle a kompaktorokat. Az egyezségi nyilatkozatokat irrelevánsnak tartotta, mivel a határozat szerint a jogsértést az alperes az egyezségi nyilatkozatokon kívüli iratokra alapította.
- [25] A versenyfelügyeleti bírság megállapítását is jogsértőnek tartotta, kiemelve, hogy a határozat a felróhatóság vonatkozásában nem veszi figyelembe, hogy nem tudta, hogy a JUMBO LOG

Kft. indul a tenderen, így súlyosító körülményként sem vehető figyelembe a jogsértő jelleg tudata és szándéka. A bírság prevenciós jellege nem indokolja annak határozatban foglaltak szerint megállapított mértékét, az eltúlzott. A határozatból fakadó további jogkövetkezmény, hogy a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban Kbt.) 62. § (1) bekezdés n) pontja alapján 3 évig nem indulhat közbeszerzési eljárásokon. Kifogásolta azt is, hogy az alperes halmazati büntetést szabott ki, ugyanakkor halmazat nem áll fenn. Az alperes nem minősíthet egy magatartást egyidejűleg a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) és d) pontja szerinti rendelkezésekbe ütközőnek. A releváns forgalom meghatározása is jogellenes, mivel az három megajánlott kompaktort érintett, így kizárólag az erre vonatkozó nettó árat lehetett volna figyelembe venni, nem pedig a tender nettó értékét. A Sajó-bódvai tender első részét a bírságkiszabás során nem lehet figyelembe venni, mivel az I. rendű felperes ajánlatának nem képezte a kompaktor a részét, versenyellenességgel így nem lehet érintett. Ezt támasztja alá a Kbt. 36. § (1) bekezdés, 61. § (4) bekezdés és 131. § (3) bekezdés szerinti rendelkezés is. Kifogásolta, hogy a bírságkiszabás módszertana és metodikája támadott határozatból egyértelműen nem állapítható meg, a piaci hatást a tenderenkénti 11-14 versenytárs önmagában nem cáfolja. Korábban versenyfelügyeleti eljárásban nem került marasztalásra, továbbá kis- és középvállalkozásnak minősül.

- [26] A bírságkiszabással összefüggésben a perbeli nyilatkozatában rámutatott arra, hogy az alperes az ügyintézési határidőn túl nem szabhatott volna ki versenyfelügyeleti bírságot, e körben a Kúria Kfv.II.37.959/2018/14. számú ügyben hozott ítéletére (a továbbiakban: Alcufer-ítélet) hivatkozott. Álláspontja szerint az alperes az ügyintézési határidőt jelentősen túllépte, e körben nem élt a Tpvt. 63. § (8) bekezdés szerinti ügyintézési határidőbe nem tartozó időszakokkal összefüggő kimentéssel. Az alperes a határidőt a Tpvt. 63. § (9) bekezdés b) pontja alapján legfeljebb kétszer hosszabbíthatja meg. A bíróság felhívása ellenére az alperes az ügyintézési határidő betartását nem igazolta. Ilyen irányú kötelezettségük hiányában ugyanakkor a felperesek részletesen kimunkálták, hogy az alperes az ügyintézési határidőt jelentősen túllépte, az nem került joghatályosan annak lejártát megelőzően meghosszabbításra.
- [27] A védiratban kifejtett alperesi álláspontot alaptalannak tartotta. Az ajánlattévő-árvállalkozói jogviszonnyal összefüggésben a Kbt. 4. § (2) bekezdésére hivatkozott, ennek alapján arra, hogy maga a jogalkotó is úgy ítélte meg, hogy nemhogy a verseny korlátozása, hanem éppen a verseny fokozásának irányába hat, ha egy forgalmazó önálló ajánlatot tesz és ezzel párhuzamosan egy másik gazdasági szereplő ajánlatában is részt vesz forgalmazóként. A felelős ajánlatkérés határait nem lépte át. Az ellenőrző szervek sem jelezték az alperesnek, hogy versenyjogi jogsértés gyanúja merülne fel. A hiánypótlás kapcsán tévesnek tartotta azt az alperesi állítást, amely szerint a JUMBO LOG Kft. tudatos döntést hozott arról, hogy nem fog hiányt pótolni. A vizsgált közbeszerzési eljárások időpontjában a jogalkotó már hatályon kívül helyezte azon jogszabályi rendelkezéseket, amelyek alapján az ajánlatkérőnek eredménytelenné kellett volna nyilvánítania azon közbeszerzési eljárásokat, amelyekben csak egy ajánlat érkezik be, vagy bár több ajánlatot nyújtanak be, de azok közül csak egy érvényes. Az I. rendű felperes szerint a határozat három közvetett bizonyítékon alapul: 1. az I. rendű felperes és a JUMBO LOG Kft. jóval az ajánlatok beadását követően, egymással kompaktor-beszerzési szerződést kötöttek, 2. naplóbejegyzéseiben szerepelnek esetlegesen piacfelosztó összejátszást sejtető bejegyzések, 3. az I. rendű felperes volt a tenderek nyertese. Az alperes ugyanakkor nem bizonyította, hogy a JUMBO LOG-gal az ajánlatok beadása előtt felosztották volna egymás között a tendereket, valamint azt sem, hogy naplóbejegyzései az reá vonatkoznának. Kifogásolta, hogy a védirat nem a támadott határozat által megállapított jogsértést (piacfelosztást és árrogzítást), hanem információcsere megállapodás fennállását próbálta alátámasztani. Az alperesi határozatban bizonyítékok között elsődlegesen szereplő 2018. december 17.-i nyilatkozat az előzetes álláspontban kizárólag utalás szintjén lábjegyzetben szerepel. Abból az alperes csupán kiragadott részleteket a határozatában, azzal ellentétes jelentést tulajdonított neki, mint ami

ténylegesen a nyilatkozat valós tartalma volt. Ehhez kapcsolódóan általános jogelvként utalt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényt (a továbbiakban: Ptk.) 6:8.§ (1) és (3) bekezdésére.

A II. rendű felperes keresete

- [28] A II. rendű felperes a keresetében elsődlegesen a határozat rá vonatkozó rendelkezéseinek megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint a jogsértés megvalósulásának hiánya miatt a határozat alaptalan. Másodlagosan kérte a határozat hatályon kívül helyezését figyelemmel arra, hogy az alperesnek a tényállás feltárási, bizonyítási és indokolási kötelezettség elmaradása vagy hiányos alperesi megvalósítása a perben nem orvosolható. Harmadlagosan a versenyfelügyeleti bírság mérséklését kérte. Perköltséget igényelt.
- [29] A Tpv. 11. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) és d) pontjaira hivatkozással előadta, hogy a határozatban írt jogsértéseket nem követte el, árrögzítésről és piacfelosztásról az eljárás alá vont vállalkozásokkal nem egyeztetett. Ezzel ellentétes bizonyítékot az alperes sem tudott felmutatni az eljárása során.
- [30] Állította, hogy a közbeszerzési tenderen való részvétele során tanúsított magatartása minden elemében megfelel a piac logikájának. Az alperes által bemutatott bizonyítékok alkalmatlanok voltak, valamint hiánya és az ebből levont téves következtetések nem alkalmasak a jogsértés alátámasztására. Az eljárás során bizonyítékként felhasznált 1. sz. e-mail tartalmát nem ismerte, annak sem küldője, sem címzettje nem volt, semmilyen egyeztetésben az eljárás alá vont vállalkozásokkal nem vett részt. Az e-mail legfeljebb közvetett bizonyítékként szolgálhatnak egyéb olyan bizonyíték mellett, amely kétséget kizáróan igazolja az alperes megállapítását. Az e-mail küldésének a rajta kívüli társaságok magatartásának értékelése során van jelentősége, az abban hivatkozott döntésre ráhatása, illetve arról tudomása nem volt. A 2. sz. e-mailnek ugyancsak sem küldője sem címzettje nem volt, az abban foglaltakról tudomással nem bírt. Abból kizárólag az állapítható meg, hogy a Restone Kft. és a JUMBO LOG Kft. a JUMBO LOG Kft. hiánypótlásáról egyeztettek, ugyanakkor vele kapcsolatban semmilyen közvetlen bizonyíték nem mutatható fel, amely a jogsértését igazolná. Az 3. sz. számú e-mail tartalmából pedig kizárólag az állapítható meg, hogy e-mail címéről egy megállapodás-tervezetet küldtek el részére. Ezen engedményezési megállapodás-tervezetet a II. rendű felperes sosem írta alá, az elkészültéről tudomással nem bírt.
- [31] A tender során az általa teljesített hiánypótlásokkal összefüggésben arra mutatott rá, hogy a tender 2. és 3. része vonatkozásában nem tett eleget, a 3. rész tekintetében adminisztratív hiba miatt nem került megfizetésre az ajánlati biztosíték, amely az ajánlattételi határidő leteltét követően már nem volt pótolható. A 2. rész tekintetében a megajánlott jármű összömege nem felelt meg az ajánlatkérői előírásnak, amely ugyancsak olyan objektív körülmény, amely nem orvosolható. Amennyiben a hiánypótlásoknak eleget is tudott volna tenni, abban az esetben sem lett volna nyertes, mivel az ő ajánlatánál jobb ajánlatokat nyújtottak be a versenytársak.
- [32] A JUMBO LOG Kft. ajánlatával és hiánypótlásával összefüggésben kiemelte, hogy önállóan nem lett volna képes sem műszaki, sem pedig pénzügyi alkalmassági követelményeknek megfelelni. Kapacitást nyújtó szervezet utólagos bevonása olyan mértékű többletköltséget jelentett volna, amely már nem tette volna részére gazdaságossá az első feladat részteljesítését. A JUMBO LOG Kft. azért nem teljesítette a hiánypótlást, mert vele egyeztetett, hanem a műszaki, gazdaságossági okok miatt. Mindezzel összefüggésben a Ket. 2. § (3) bekezdés és 50. § (1) bekezdésének alperes általi megsértésére hivatkozott
- [33] A helyszíni kutatás kapcsán utalt arra, hogy a határozat 584. pontja szerint a „M-U-T Kft.-vel kapcsolatos bizonyítékok helyszíni kutatás során kerültek lefoglalásra”, valójában a II. rendű felperesnél végzett helyszíni kutatás során a bizonyítékokat az alperes nem foglalt le, a helyszíni kutatás nem volt eredményes, így az alperes ebből téves következtetést vont le a jogsértés értékelésekor. Az alperes eljárása során felvett tanúvallomásokkal összefüggésben

arra mutatott rá, hogy a II. rendű felperes eljárás során felvett nyilatkozatai következetesek voltak abban, hogy a Profi-Bagger Kft.-t, illetve a képviselőjében eljáró nem ismeri, a Profi-Bagger Kft. részére vagy általa küldött e-maileknek a II. rendű felperes sem címzettje, sem feladója nem volt. Iratellenesnek tartotta azt a határozati megállapítást, amely szerint a JUMBO LOG Kft. érdekeinek felelt meg, hogy a tendert a II. rendű felperes nyerje meg, ahhoz legfeljebb a Restone Kft.-nek fűződhetett érdeke.

- [34] Az árajánlat benyújtása utáni egyeztetésekkel összefüggésben kiemelte, hogy a tenderen végül ténylegesen az történt, amit a JUMBO LOG Kft. és a Restone Kft. cégcsoportjának érintett menedzsmentje akart szükségszerű és életszerű, mivel valamennyi ajánlat esetében a cégcsoport menedzsmentje el tudta dönteni, hogyan hozhatják ilyen legnagyobb nyereséget a maguk részéről a tenderen, ez ugyanakkor az ő felelősségét nem támasztja alá, az alperes nem tudta bizonyítani, hogy bármilyen megállapodásban vagy összehangolt magatartásban részt vett volna.
- [35] Az alperes által megállapított bírságot jogsértőnek tartotta. Mindenekelőtt kifogásolta, hogy a tender teljes értékének háromszorosát vette alapul a releváns forgalom meghatározásánál, ugyanakkor a II. rendű felperes csak a tender 1. részében bizonyult nyertesnek. A tender 3. részében a kizárásának oka az volt, hogy az ajánlati biztosítékot nem fizette meg, mivel azt az alkalmazottja elfelejtette. Így a tender 2-4 részeiben nem minősült nyertesnek, ezekből vagyoni előnye nem keletkezett. Az adminisztrációs hibát leszámítva, szabályszerűen teljesítette a kiírt hiánypótlásokat. A jogsértés súlyának értékelésekor az alperes elnagyoltan állapította meg a pontszámokat, vele szemben kizárólag közvetett bizonyítékot tudott felmutatni. Az alperes kizárólag a társasággal szemben állapított meg a rá vonatkozó bírságmaximummal szinte megegyező összegű bírságot, ugyanakkor az I. rendű felperessel szemben a rá vonatkozó bírságmaximum egyharmadát szabta ki, és azt sem értékelte enyhítő körülménynek, hogy a helyszíni kutatás során lefoglalt iratok és laptopok semmilyen bizonyítékkal nem szolgáltak a számára.
- [36] Az alperes eljárásával összefüggésben kifogásolta az iratbetekintési jog sérelmét, illetve azt, hogy az iratok bíróságra való felterjesztését követően a virtuális adatszobához való hozzáférést megszüntették. Összességében rámutatott, hogy az alperes egyetlen közvetlen bizonyítékot sem tudott feltárni, a helyszíni kutatás során lefoglalt dokumentumok közül az eljárásban nem használt fel bizonyítékot, az eljárás során meghallgatott személyek közül reá nézve terhelő tanúvallomást senki nem tett. Az alperes az irati bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, azokból téves következtetést vont le, nem tárta fel a tenderrel kapcsolatban teljesítendő hiánypótlásokkal kapcsolatos tényállást, valamint a versenyfelügyeleti bírságot is jogsértő módon határozta meg.
- [37] Ez utóbbival összefüggésben előterjesztett perbeli nyilatkozatában kifogásolta azt, hogy az alperes az ügyintézési határidőn túl hozta meg a határozatát, a Tpv. 63. §-ában foglaltakat megsértve. Az 5/2017. (III. 10.) AB határozat, a Kúria Kfv.I.35.760/2016. számú ügyben hozott döntése, valamint az Alcufer-ítélet alapján a felperessel szemben versenyfelügyeleti bírságot nem állapíthatott volna meg. Az ügyintézési határidővel összefüggésben a Tpv. 63. § (2) bekezdés b) pontjára hivatkozva előadta, hogy az eljárás mintegy 37 hónapig tartott, a Tpv.-ben meghatározott maximum 18 hónapos határidővel ellentétben. A perben rámutatott arra is, hogy az alperes által csatolt táblázat nem alkalmas az ügyintézési határidő alperes általi megtartottságának igazolására. Az alperes rendelkezik erre vonatkozó információkkal, amely alapján az ügyintézési határidő megtartottsága igazolható, ugyanakkor a bíróság által a felhívásban megadott jogvesztő határidőn belül az alperes nem igazolta az eljárási határidők megtartottságát.
- [38] További kifogásként adta elő, hogy az alperes a keresetlevelét – amely tanúbizonyítási indítványt, továbbá üzleti titkot tartalmazott – az ismert érdekeltekkel közölte. Ekképpen sérült az üzleti titok védelméhez, valamint a bizonyításhoz való joga. Álláspontja szerint az alapeljárásban ügyfélként résztvevő gazdasági társaságok – akikre egyébként külön-külön tett megállapításokat az alperes és külön-külön alkalmazott rájuk hátrányos megkülönböztetést –

a per vonatkozásában nem minősülnek érdekeltnek, hiszen jogukat, jogos érdeküket a vitatott közigazgatási tevékenység közvetlenül nem érinti. Így nem indokolta semmilyen körülmény, hogy ezen gazdasági társaságokat a per megindításáról az alperes a keresetlevél megküldésével értesítse. A keresetlevél megküldésével sérült a védekezéshez való joga, mivel a tanúbizonyítási indítványai ismertté váltak, az üzleti titkai a versenytársak tudomására jutottak.

- [39] A védíratra vonatkozóan – a kereseti kifogásait fenntartva – vitatta, hogy a keresetlevél mellékleteként csatolt szállítási szerződés beismérésül szolgálna. Abból az tűnik ki, hogy a szerződő felek a szerződést az adott közbeszerzési eljárásra tekintettel írták alá, jóval a közbeszerzési eljárás lefolytatását követően, annak célja egyértelműen az, hogy a közbeszerzési eljárás alapján elnyert szerződést teljesíteni tudja. Így alperesi csúsztatás annak állítása, hogy a szállítási szerződésből az derülne ki, hogy az ajánlatadás előtt megállapodott volna a Restone Kft.-vel.

Az alperes védíratái

- [40] Az alperes a védírataiban a felperesek kereseteinek elutasítását kérte, perköltség-igénnyel élt.
- [41] Az I. rendű felperes keresetére előadta, hogy a Tptv. 11. §-át a határozat nem sértette meg, nem önmagában a versenytársak közti beszállítói viszonyt ítélte jogellenesnek. Az I. rendű felperes maga állította, hogy a pályázati kiírások részét képező műszaki specifikációnak a JUMBO LOG Kft. által kizárólagosan forgalmazott TANA kompaktorok felelnek meg. A magatartás jogellenes jellegének nem előkérdése, hogy az ajánlatok bontása előtt tudott-e az I. rendű felperes arról, hogy a JUMBO LOG Kft. el fog indulni a tendereken. A határozat azt is megállapította, hogy a felek megállapodtak abban, amely szerint a JUMBO LOG Kft. az I. rendű felperes nyereségét segítő, támogató ajánlatot ad be (672. pont).
- [42] Az I. rendű felperes védekezéshez fűződő jogát sem sértette meg. Az előzetes állásponttól a határozat eltérhet, és rendszerint el is tér, az I. rendű felperes által állított eltérések nem minősülnek lényegesnek. A keresetben hivatkozott döntésben a Kúria ugyanakkor lényeges érdemi döntésre kiható eltérésnek azt a körülményt értékelte, amely szerint az érintett ügyben az előzetes álláspont szerint az alkuszi megállapodásokkal csoportmentességi rendelet hatálya alá tartoztak, a határozatban foglaltak alapján ugyanakkor azon kívül estek. Hangsúlyozta azt is, hogy az előzetes álláspont 408-416. pontja részletesen foglalkozott az I. rendű felperes 2017. december 17. napján kelt nyilatkozatával, ahogy arra a 393. számú lábjegyzet lajstromszám szerint utalt is. Nem tartotta alaposnak azt a kifogást, hogy az eljárásban tett nyilatkozatára utólag ne tudott volna észrevételt tenni. Mindezek miatt az I. rendű felperes által felhívott jogszabályi rendelkezéseket nem sértette meg. Az I. rendű felperesnek a saját nyilatkozata észrevételezésére a nyilatkozat 2018. december 17.-i és a tárgyalás 2019. november 7.-i dátuma alapján majdnem egy éve volt.
- [43] A bizonyítékok értékelésével összhangban rámutatott, hogy a kartellnek bizonyítása nehéz, mivel az abban résztvevők is tudják, hogy tevékenységük jogellenes, ezért az alperesi megállapítások jellemzően közvetett bizonyítékokon alapulnak. Az I. rendű felperes sem vitatta, hogy a határozatban megállapított tényállás, amennyiben valós, akkor úgy minősül, ahogyan azt a határozat minősítette. Az I. rendű felperes csupán valószínű értelmezést adott a tényeknek, ugyanakkor az a rendelkezésre álló bizonyítékokkal nem egyeztethető össze, nem egy vélt preconcepció mentén értékelte a társaság magatartását. Az alperesnek mindig van egy gyanúja, enélkül az eljárás sem indulna el. A bizonyítékok összességéből a tények olyan láncolata rajzolódott ki, amely a JUMBO LOG Kft. és a Restone Kft. tiltott együttműködését támasztották alá.
- [44] A tényállás észszerűbb magyarázatára vonatkozó kereseti érv sem alapos. Hivatkozott arra, hogy 2015 nyarán három olyan közbeszerzési ajánlattételi felhívás is megjelent, amely kompaktorok vételére is irányult. A magyarországi végfelhasználók jelentős részre közbeszerzésre kötelezett önkormányzat vagy hulladékkezelő társaság, a piaci szereplők ilyen

esetekben tudnak az eladás elvi lehetőségéről. Az I. rendű felperes tudta, hogy a három eljárásban keresett kompaktorok specifikációjának a TANA kompaktorok felelnek meg, amelyeket a JUMBO LOG Kft. forgalmaz, így az I. rendű felperes észszerűen előre láthatta, hogy ha ő ezekkel a berendezésekkel kíván indulni a tendereken, akkor a JUMBO LOG Kft. potenciális versenytársa lesz. Mindez már megteremtette a felek közti versenytársi viszonyt, így ennek ismerete elég volt ahhoz, hogy óvatosabban vegye fel a kapcsolatot a versenytársával, ne tárja fel előtte a saját tervezett piaci magatartását. Az alperes utalt a kompaktor adásvételi előszerződés tervezetében szereplő dátumokra, az erre vonatkozó felperesi elírásra való hivatkozást nem tartotta alaposnak. Az I. rendű felperesnek tudta vagy tudnia kellett, hogy a kompaktorok eladásáért folyó versenyben, azok magyarországi forgalmazója természetes versenytársa. A bizonyítékokból kiderül, hogy a JUMBO LOG Kft.-vel egyeztetett és megállapodtak az ajánlatadás előtt akképpen, hogy a JUMBO LOG Kft. támogatja az I. rendű felperest a nyerésben, majd neki adja el a kompaktorokat. Amennyiben igaz lenne az a felvetés, hogy csak az ajánlatadásuk után lépett kapcsolatba a JUMBO LOG Kft.-vel, abból az következne, hogy a JUMBO LOG Kft. kihasználhatta volna az I. rendű felperes ajánlatában vállalt kötelezettséget arra, hogy felszórólja a kompaktorok árát. Észszerűtlennek tartotta azt is, hogy az I. rendű felperes csak az ajánlatok bontása után tudott szövegszerű javaslatot küldeni a JUMBO LOG Kft.-nek, valamint azt is, hogy a bontást követően akarta jogilag biztosítani a kompaktorok beszerzésének a lehetőségét.

- [45] A kompaktor-beszerzési szerződésekről a határozat nem azt állapította meg, hogy az előszerződés-tervezetek teljes szövege tekintetében létrejött megállapodás a felek között, hanem, hogy a lényeges feltételek tekintetében jött az létre, de a felek legalábbis egyeztettek arról. naplóbejegyzéseivel összefüggésben rámutatott, hogy egy kartell tisztán közvetett bizonyítékokkal is igazolható, a naplóbejegyzések elhelyezkedésük és tartalmuk miatt 2015. június 15.-23. közötti napokra datálhatóak. Ezt támasztja alá az azokban használt szövegezés is.
- [46] Az alperes szerint tiszta piaci viszonyok között a JUMBO LOG Kft.-nek minden lehetősége meg lett volna, hogy alacsonyabb áron ajánlja megvételre az általa forgalmazott berendezéseket, mint ahogy azt a tőle vásárló I. rendű felperes tette. A versenyjogsértést nem azzal valósult meg, hogy a felek végül szerződést kötöttek, hanem azzal, hogy korábban az ajánlatadás előtt egyeztettek egymással. Az I. rendű felperes sem oldotta fel azt az ellentmondást, hogy ha állítólag végül a JUMBO LOG Kft.-vel szerződött, akkor az előlegeket miért a vállalkozáscsoport más tagjának fizette ki. A hiánypótlás elmaradásával összefüggésben sem tartotta alaposnak a keresetet. A határozat ugyanakkor nem önmagában ezen tényt értékelte, hanem azt, hogy a JUMBO LOG Kft. egy tudatos döntést hozott arról, hogy nem fog hiányt pótolni. Mindez nem mond ellent annak a megállapításnak, hogy a felek megállapodása szerint a JUMBO LOG Kft.-nek versenyképes érvényes támogató ajánlatot kellett volna adnia. Egy kartell még akkor is észszerű magatartás lehet, ha a versenytársak csak egy kis része vesztt abban részt.
- [47] Állította, hogy a Tpv. 78. §-át sem sértette meg, a bírság meghatározása jogszerűen történt, az I. rendű felperes felróhatóságának megállapítása helyes volt. A közbeszerzési jogi hátránnyal összefüggő kereseti álláspont sem helytálló, a bírságot sem halmazati büntetésként állapította meg. A határozat egyetlen magatartást bírságolt, függetlenül attól, hogy az két külön jogsértést valósított meg. A releváns forgalmat és a piaci részesedést is megfelelőképpen határozta meg, az enyhítő körülményeket nem tartotta figyelembe vehetőnek, a bírság arányos összegben került meghatározásra.
- [48] Az alperes a II. rendű felperes keresetének elutasítását kérte. A határozat átvétele és a keresetlevél benyújtása között az iratok felterjesztésével összefüggésben nem követett el jogszabálysértést. Az iratbetekintési jog sérelmére való II. rendű felperesi hivatkozás sem alapos, jogszerűen terjesztette fel az iratokat a törvényi határidő előtt. Magatartásával a II. rendű felperest nem korlátozta az iratbetekintésben. A keresetlevelet az ismert érdekelteknek

jogszerűen küldte meg.

- [49] A II. rendű felperes által mellékelte szerződést nem 2015. november 20. napján, hanem 2015. április 15. napján írták alá, ezen szállítási szerződés a határozatban megállapított kartell beismerését jelenti. Nem szükséges, hogy az összehangolt magatartás aktív magatartással valósuljon meg. A II. rendű felperes alternatív magyarázatai nem meggyőzőek, mivel nem a határozati tényállás egészére próbál egy szerinte valószínűbb életszerűbb magyarázatot adni, hanem csak a tényállás egyes elemeire. Az állításaira vonatkozó bizonyítása még abban az esetben is tanúk meghallgatását indítványozta, amikor a magyarázatai valós volta esetén okiratokkal is rendelkeznie kellett volna.
- [50] A 2. résztender hiánypótlásának elmaradására adott magyarázat nem okszerű, saját magatartását állította be olyan objektív körülménynek, amely észszerűtlenné teszi a hiánypótlást. A II. rendű felperes nem részletezte és nem bizonyította, hogy a kiírás melyik feltételét sértette meg, milyen tartalmú ajánlattal, miért adott érvénytelen ajánlatot és miért nem lehetett volna azt a hiánypótlás során orvosolni. A 3. résztenderrel kapcsolatban ugyancsak saját magatartását állította be olyan objektív körülménynek, amely a hiánypótlást észszerűtlenné tette. Az ajánlati biztosíték benyújtására a kiíró kifejezetten felhívta a II. rendű felperest a hiánypótlási felhívásban. Az 1. résztender hiánypótlásának elmaradására adott magyarázat azt jelenti, hogy ebben a részben a JUMBO LOG Kft. ajánlata eleve csak támogató ajánlat volt, amelynek célja a verseny színlelése. Ebben az esetben sem bizonyította a II. rendű felperes, hogy a JUMBO LOG Kft. gazdaságosan nem tudott volna kapacitást nyújtó szervezetet bevonni.
- [51] A bizonyítékok értékelése kapcsán rámutatott, hogy a kartell közvetett bizonyítékokkal is alátámasztható. A határozati bizonyítékok egyenként és összességében való értékelése alapján jutott az alperes a határozati következtetésére. Az F/6. alatt csatolt szállítási szerződésből az derül ki, hogy a JUMBO LOG Kft.-től nem független RESTONE Kft. az ajánlatadás előtt megállapodott a II. rendű felperessel abban, hogy az 1. résztender megnyerése esetén a RESTONE Kft.-től veszi meg az első résztender teljesítéséhez szükséges 51 darab járóképes Mercedes alvázat. Ezen csatolt dokumentum a határozati tényállást alátámasztotta.
- [52] Az alperes a Tpv. 78. §-át nem sértette meg. A bírságszabás kapcsán a releváns forgalom meghatározása egy bírságszámítási lépés, amely nem az érintett vállalkozás tényleges árbevételével azonos, hanem a jogellenes magatartással érintett árbevételhez igazodik. A bírságolás mérlegelő döntés, amelyben a Versenytanácsnak a jogszabályi keretek között szabadsága van. A bírság jogszerűsége érdekében nem kellett megjelölni, hogy saját módszertanában pontosan hány pontra értékelte a verseny veszélyeztetését és a jogsértés piaci hatását. A jogsértések számával és a bírság aránytalanságával összefüggésben sem tartotta alaposnak a kereseti érvelést. A helyszíni kutatás eredménytelensége is lényegtelen kérdés a bírság szempontjából, valamint kizárólag a tényállásnak van jelentősége, nem annak, hogy az alperes a tényeket közvetlen vagy közvetett bizonyítékok alapján állapította meg.
- [53] Az alperes a felperesek ügyintézési határidő túllépésére vonatkozó hivatkozásait nem tartotta alaposnak, kiemelve, hogy az, hogy eltérően számolták a határidő alakulását, nem jelenti automatikusan azt, hogy azt valójában túllépte, még kevésbé azt, hogy az a felperesek tisztességes eljáráshoz való jogát bármilyen módon sértette volna. Eljárési okból való megsemmisítésnek lényeges, az ügy érdemére kiható jogszabálysértés esetén lenne helye, az ügyintézési határidővel összefüggésben ugyanakkor jogszabálysértést nem követett el. Álláspontja szerint a törvényi határidőn belül hozta meg a határozatát. A kieső ügyintézési idő nyugvását eredményező időszakok figyelembevételével a végső ügyintézési határidő 2020. március 15. napján járt volna le, ugyanakkor a határozatát 2019. december 5. napján, 101 nappal az ügyintézési határidő letelte előtt hozta. Erre vonatkozó, bíróság részére benyújtott számítása is ezt támasztja alá.

Az alperesi érdekelt nyilatkozata

- [54] Az alperesi érdekelt a II. rendű felperes keresetének elutasítását kérte. Az alperesi érdekeltnek kizárólag a II. rendű felperes keresetéhez fűződően van jogi érdeke, az alperes határozata a II. rendű felperes tekintetében megalapozott.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [55] Az I. rendű felperes keresete nem alapos, a II. rendű felperes keresete alapos.
- [56] A bíróság az alperes közigazgatási határozatának jogszerűségét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 2. § (4) bekezdés és 85. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak szerint, a kereset és a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok korlátai között, - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási tevékenység megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a feleket terhelte. A bíróság a tényállást a peres felek nyilatkozatai, valamint a rendelkezésre álló közigazgatási iratok tartalma alapján állapította meg, a bizonyítékokat a Kp. 78. § (2) bekezdése alapján egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékelte, a Kp. 85. § (4) bekezdése szerinti hivatalbóli vizsgálatot nem folytatott le.
- [57] A bíróságnak a fentiek figyelembevételével abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az alperes a rá irányadó eljárásjogi szabályok betartásával, az ügyintézési határidőn belül hozta-e meg a határozatát, és abban az I., II. rendű felperesekkel összefüggésben megalapozottan állapította-e meg, hogy a hivatkozott közbeszerzési eljárások kapcsán lefolytatott ajánlatkéréseken az ajánlati árak és a nyertes vállalkozás személyének előzetes egyeztetésével megsértették a Tpv. hivatkozott rendelkezéseit, és a tevékenységük ezáltal árörögzítést és piacfelosztást valósított meg.
- [58] Az I. rendű felperes keresete az alábbiak miatt nem megalapozott:
- [59] Az I. rendű felperes a keresetében mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy a határozat az alperes által kiadott előzetes álláspontban foglaltakhoz képest oly mértékben tér el, hogy az önmagában a határozat hatályon kívül helyezési okát kell, hogy képezze, továbbá ezzel összefüggésben, a védekezéshez való joga is sérült. Ennek indoka, hogy az előzetes álláspontban foglaltakhoz képest az alperes a határozatában vele szembeni fő bizonyítékként értékelte a 2018. december 17.-i nyilatkozatát, és az előzetes álláspontban központi hangsúlyt kapott bizonyítéknak (naplóbejegyzéseinek) a határozatban nem tulajdonított hangsúlyos szerepet.
- [60] A Tpv. 73. § (1) bekezdése alapján, ha a vizsgálatot lezáró jelentés alapján a 72. § (1) bekezdése szerinti intézkedésre vagy az eljárás megszüntetésére nincs szükség, és nem állapítható meg az sem, hogy a magatartás nem jogsértő, az eljáró versenytanács megküldi az ügyfél részére az ügyre vonatkozó előzetes álláspontját, amely tartalmazza a megállapított tényállást, az azt alátámasztó bizonyítékokat, a tényállás értékelését, a döntés meghozatalához szükséges szempontok és következtetések lényegének, valamint az esetleges bírság kiszabása körében figyelembe venni kívánt szempontoknak az ismertetését. Az előzetes álláspontra az ügyfél az eljáró versenytanács által megállapított határidőn belül nyilatkozatot, észrevételt tehet azzal, hogy erre legfeljebb harmincnapos határidő biztosítható, ha korábban az ügyfélnek a (3) bekezdés szerint lehetősége volt nyilatkozni a vizsgáló jelentésére.
- [61] A bíróság az I. rendű felperesi érvelést nem tartotta helytállóknak, mert az előzetes álláspont és a határozat összevetése alapján megállapította, hogy az előzetes álláspontban képest az egyes bizonyítékok eltérő sorrendben szerepelnek a határozatban, ugyanakkor mindez nem jogszabálysértő. Az előzetes álláspontban és a határozatban egyaránt szerepel az I. rendű felperes terhére értékelt szerződés tervezet, az, hogy annak tartalmát a felek 2015. július 16.-a

előtt kitárgyalták, amelyet a „kompaktor szerződések” tárgyú e-mail is bizonyít. Ugyancsak megjelenik mindkét dokumentumban az, hogy a JUMBO LOG Kft. által a tenderen megajánlott ár az I. rendű felpereséhez képest magasabb volt, ahogyan (a határozatban ténylegesen hátrébb sorolva) naplóbejegyzése is.

- [62] Mindezek alapján nem értékelhető az alperes határozati megállapítása akként, hogy abban az előzetes állásponthoz képest teljesen új alapra helyezte a jogsértéssel kapcsolatos álláspontját arra tekintettel, hogy a határozatban szereplő 2018. december 17.-i I. rendű felperesi nyilatkozat az előzetes álláspontban nem került részletezésre. Ezen nyilatkozat – a határozat 661. pontjában idézett bekezdésének – bizonyítékként való figyelembevétele nem teszi a határozatot jogszabálysértővé. Az idézett kijelentésnek a társaság maga is hangsúlyt tulajdonított, mivel a nyilatkozatában a jogsértő cselekmény tagadását követően szerepeltette azt. Helyesen utalt arra az alperes, hogy a felperes eljárásban tett nyilatkozata bizonyítékként felhasználható. Az I. rendű felperes érvelése a tekintetben sem volt megalapozott, hogy az alperes a nyilatkozat bizonyos részét kiragadta, mivel annak tartalmát értékelve megállapítható, hogy az alperes által idézett rész a nyilatkozat többi részével nem áll ellentétben, abban az I. rendű felperes a szerződéskötés folyamatához kötődő lépéseit részletezi.
- [63] Az alperes mindezek alapján a határozatát nem helyezte új jogalapra, a bizonyítékok fentiek módon való eltérő értékelésre és súlyozásra nem tekinthető az alperes részéről vétett eljárási hibának. Az I. rendű felperes által e körben hivatkozott Kúriai ítélettel összefüggésben az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy abban az ügyben a Kúria olyan lényeges eltérést állapított meg az előzetes álláspont és a határozat relációjában, amely a megállapított jogsértés jogalapjára is kihatással volt. Mind amiatt minősítette azt jogellenesnek, hogy az adott ügyben kiadott előzetes álláspontot követően a határozat a csoportmentességi rendelet hatálya alá tartozást, az előzetes állásponthoz képest ellentétesen minősítette. Jelen ügyben ugyanakkor a bizonyítékok ellentétes tartalmú értelmezéséről nincs szó.
- [64] Az I. rendű felperes (valamint a II. rendű felperes is) a bírságkiszabással összefüggésben, az Alcufer-ítélet alapján hivatkozott arra, hogy az ügyintézési határidő túllépése miatt az alperes bírságot nem állapíthatott volna meg.
- [65] Ezen kereseti érvek nem megalapozottak. Ezzel összefüggésben a bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a közigazgatási eljárásokban, mind a Ket., mind az azt felváltó általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) az alapelvi szintű ügyféli garanciák között tartalmazza azt, hogy az ügyfeleket a jogszabályban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog megilleti (Ket. 4. § (1) bekezdés, Ákr. 2. § (2) bekezdés c) pont). Jelen eljárásra – annak megindulásának időpontjára tekintettel – a Ket. rendelkezései irányadóak.
- [66] A felperesek érvelése csupán annyiban megalapozott, hogy az adott ügy ügyfeleinek joga van tudni, hogy az eljáró hatóság a rá irányadó ügyintézési határidőn belül hozta meg-e a döntését. Az alperes ugyanakkor alappal érvelt azzal, hogy a határozat tartalmát érintően nincs kötelezettsége arra, hogy az ügyintézési határidőre vonatkozóan részletes kimutatást készítsen. Amennyiben az ügyintézési határidőt túllépi, erre a tényre utalnia kell a határozatban. Jelen eljárásban viszont azt állította, hogy az ügyintézési határidőt megtartotta, amely tényre a határozatában külön utalnia nem kellett.
- [67] A perben mind az I-II. rendű felperesek, mind az alperes kimutatást csatolt annak érdekében, hogy az ügyintézési határidővel összefüggő álláspontjaikat alátámasszák. Az érdemi eltérés a felek között abban a kérdésben volt, hogy az ügyintézési határidőbe a be nem számító eljárási cselekmény esetén (például iratbekérés, nyilatkozattételre való felhívás) a postára adás vagy az átvétel, illetve a válaszirat feladása vagy annak hatósághoz való megérkezése tekintendő-e az ügyintézési határidő nyugvását eredményező kezdő, illetve záró időpontnak. A Tpv. 63. § (8) bekezdése tételesen tartalmazza azon időtartamokat, amelyek az ügyintézési határidőbe nem számítanak bele.

- [68] Az ügyintézési határidő betartása az alperes kötelezettsége. Annak nyugvására vonatkozó szabályok jelentősége abban ragadható meg, hogy azok az alperes eljárási kötelezettségét mintegy „meghosszabbítsák” az olyan eljárási cselekményekkel, amelyekre az alperesnek közvetlen ráhatása nincsen. Így akár egy szakhatósági állásfoglalás, akár egy szakvélemény beszerzése az alperestől független olyan eljárási cselekmény, amely közvetlenül az alperesen nem számonkérhető, ezért indokolt, hogy ezen esetekben az eljárási határidő ne folytatódjék. Ugyanilyen okból a Tpvt. 63. § (8) bekezdésében rögzített hiánypótlási felhívástól és annak teljesítéséig terjedő időtartam (9. pont) valamint az ügyfélnek a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére, illetve okirat vagy más irat bemutatására való felhívástól, annak teljesítéséig terjedő időtartama (10. pont) sem számít az ügyintézési határidőbe, mivel mindezek ugyancsak az alperesen kívüli olyan objektív körülmények (akár postázási, kézbesítési nehézségek, akár egy adott ügyfél átvételt nehezítő magatartása miatt), amelyek az alperes érdekkörén kívül esnek.
- [69] A fent kifejtettek miatt a felhívás időpontjának az tekintendő, amikor az postára adásra, vagy elektronikus úton történő megküldésre kerül, ugyanígy a nyilatkozattétel, illetve okirat csatolási kötelezettség akkor tekintendő teljesítettnek, amikor az az alpereshez ténylegesen megérkezik. Ellenkező jogértelmezés arra vezetne, hogy amennyiben az alperes határidő tűzésével egy adott ügyfelet nyilatkozattételre vagy adatszolgáltatásra hív fel, és annak az ügyfél az átvételtől számított néhány napon belül eleget tesz, ugyanakkor mind a felhívás kézbesítése, mind a válasz hatósághoz történő megérkezése az alperesen kívül eső okokból elhúzódik, úgy az ügyintézési határidő anélkül folyik tovább, hogy az alperes az adott ügy érdemében intézkedni tudna. Mindezekre tekintettel, a határidő számítás kapcsán a bíróság az alperesi kimutatást vette alapul, és mindezek alapján megállapította, hogy az alperes a reá irányadó ügyintézési határidőt betartotta. Az I. rendű felperes által csatolt táblázattal (49. alszám) összefüggésben megállapítható az is, hogy amennyiben az I. rendű felperes álláspontja elfogadható lenne, úgy abban az esetben sem lenne szignifikáns különbség az alperes és az I. rendű felperes határidő számítása között (pl.: kieső idő mértéke 89 nap helyett 83 nap, 49 helyett 45 nap, 25 helyett 15 nap, 140 nap helyett 138 nap).
- [70] Az expedálás-postára adás problematikájával összefüggésben a bíróság hangsúlyozza, hogy az az alperes nyilatkozata alapján sem jelenthet olyan mértékű eltérést, amely az ügyintézési határidő meghatározása szempontjából relevánsnak lenne tekintendő. Az alperes a táblázatok csatolása során elírásokat vétett, valamint a legelső bírósági felhívásra az adott ügyre nem vonatkozó adatokat is csatolt. Mindez ugyanakkor a határozat jogszerűségének kérdéskörét nem érintheti. Mivel az ügyintézési határidő túllépése a jelen eljárásban nem állapítható meg, ezért a felperesek ezzel összefüggő hivatkozása alaptalan, a megjelölt kúriai és alkotmánybírósági határozatok figyelembevételének szükségessége nem merült fel.
- [71] Az I. rendű felperes keresete az ügy érdemét érintően sem alapos. A bíróság hangsúlyozza, hogy az alperes közigazgatási cselekményének jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között kell felülvizsgálnia a keresetben meghatározott kifogások mentén.
- [72] Az I. rendű felperes arra hivatkozott, hogy az alperes a tényállást iratellenesen állapította meg, a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte. Azok értékelése az indoklásból nem derül ki, az alperes a határozatában a beszállítói jogviszonyt értékelte jogellenesnek.
- [73] A bíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a határozat az I. rendű felperest érintő három tender kapcsán az I. rendű felperes – fentiek szerint vitatott – 2018. december 17-i nyilatkozatára, a szerződés tervezet szövegére, naplőbejegyzéseire, a JUMBO LOG Kft. magasabb árajánlatára, valamint a Kónya Ügyvédi Iroda által kiküldött hiánypótlási felhívásra írt feljegyzésre hivatkozva állapította azt meg, hogy a magatartása a Tpvt. 11. § a) és d) pontjába, valamint az EUMSZ 101. cikk és annak a) és c) pontjába ütközik. A bíróság megállapította, hogy az alperes a tényállást feltárta, széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, amelynek eredményeként vonta le a határozati következtetéseit. Nem iratszerű az az I. rendű felperesi állítás, miszerint az alperes önmagában az I. rendű felperes és

a JUMBO LOG Kft. közötti beszállítói jogviszonyt értékelte jogellenesnek. Az alperes kifejezetten az I. rendű felperes közbeszerzési eljárásokkal összefüggő magatartását értékelte jogszabálysértőnek. A versenytársi minőség kapcsán az alperes határozatában rögzítettek (miszerint szűk piacról van szó, az I. rendű felperes a JUMBO LOG Kft. által kizárólagosan forgalmazott TANA kompaktort állította a tender középpontjába) alátámasztja, hogy a három érintett tenderen az I. rendű felperes, valamint az alvállalkozója egymás potenciális versenytársai voltak.

- [74] A Kúria a Kfv.II.37.827/2015/19. számú ítéletében elvi élel mondta ki, hogy „versenyjogilag tiltott a közbeszerzési pályázatokon induló vállalkozások közötti olyan kapcsolatfelvétel, amely azt célozza, hogy a kiírt tendereken azt egymás között felosztva a pályázók az egyes pályázatokon a saját, illetve a versenytársuk nyeresét biztosítsák. Versenykorlátozó megállapodásnak minősül a pályázati tételek kapcsán a pályázóknak egymás között a piac felosztására tanúsított megállapodása”. A közbeszerzési eljárásokra tekintettel jelen ügyben is annak van jelentősége, hogy az alperes bizonyította-e, hogy az ajánlatok benyújtása előtt olyan tiltott kapcsolatfelvétel történt a felek között, amely a verseny befolyásolására alkalmas volt. Mindez a felek tényleges szándékának vagy céljának relevanciája nélkül jogsértővé teszi a megállapodásban résztvevő felek cselekményét. Annak feltárása a hangsúlyos tehát, hogy a felek a megállapodásuk által a piaci kockázatot kizárták vagy legalábbis jelentősen csökkentették.
- [75] Az I. rendű felperes azon érvelése, miszerint a felek tenderek során tanúsított magatartásának van észszerűbb magyarázata, önmagában nem teszi az alperesi határozatot jogsértővé és nem alkalmas annak igazolására, hogy az alperes a tényállás tisztázási kötelezettségét megsértette. Ennek kapcsán az I. rendű felperesnek konkrétumokkal megjelölnen kell a keresetében alátámasztania, hogy az alperes mely eljárási cselekményt mulasztotta el, és amennyiben azt teljesítette volna, úgy az az I. rendű felperesi magatartás eltérő minősítése okán miképpen eredményezett volna a számára kedvezőbb határozatot. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy az alperes nem önmagában egy-egy bizonyítékot ítélt olyannak, mint amely a felek közötti összejátszást igazolja, hanem a bizonyítékokat összességében is értékelve állapította meg az I. rendű felperes jogsértését.
- [76] naplóbejegyzéseivel összefüggésben a bíróság arra mutat rá, hogy annak előzetes álláspontban és határozatban történő eltérő súlyozása – a fent részletesen kifejtettek alapján – nem eredményezheti a határozat jogszabálysértő voltának megállapítását. A naplóbejegyzések az I. rendű felperesi jogsértést erősítik, a bíróság szerint a határozat 673. pontjában megfogalmazottakkal ellentétben „minden kétséget kizáróan” nem állapítható meg, hogy azok 2015. június 15. és 23. napja közötti időpontban kerültek rögzítésre, mindezt ugyanakkor az alperes által is bemutatott megfogalmazás valószínűsíti. A bíróság azt a tényt tartja hangsúlyosnak, hogy a „kompaktor szerződések” tárgyú e-mail mellékletét képező szerződéseken lévő dátum az ajánlattételi határidőt megelőzi, az elírásra vonatkozó, későbbi I. rendű felperesi érvelés súlytalan.
- [77] Mindezt jogszerűen értékelte az alperes az I. rendű felperes 2018. december 17-i nyilatkozatával egybevágó, a felperesi jogsértést alátámasztó bizonyítéknak. Egy közbeszerzési eljárás során annak van jelentősége, hogy az ajánlattételi határidőt megelőzően a felek milyen magatartást tanúsítanak. A három tenderrel kapcsolatos adásvételi előszerződések tartalma az I. rendű felperes kereseti állításával ellentétben nem arra utal, hogy „a felhasználási cél felfedése nélkül” kívánt a JUMBO LOG Kft.-vel kapcsolatba lépni. Az alperes mindezzel kapcsolatban a jogsértés alátámasztásául hivatkozott – az I. rendű felperest közvetlenül is nevesítő – naplóbejegyzéseire (ld: határozat 108. oldal 663. pont), amelyek ugyancsak azt a tényt erősítik, hogy a felek a versenyhelyzetből fakadó bizonytalanságot, a szerződések lényeges tartalmának meghatározása által már az ajánlattételi határidőt megelőzően kitárgyalták. Mindezek miatt nem foghat helyt az I. rendű felperes azon érve, miszerint a 2015. szeptember 17. napján megküldött szerződésszöveg nem vált volna a felek közötti szóbeli megállapodás részévé. Így a jogsértés hiányának bizonyítékául nem

szolgálhat az a szerződési kikötés, amely azt rögzíti, hogy a felek a szerződést „a felperes tendernyertességében bízva” kötötték. A fentiek miatt nem az bír jelentőséggel, hogy az I. rendű felperes és a JUMBO LOG Kft. a teljes szerződésszöveg tekintetében már megállapodtak volna a tenderek benyújtását megelőzően, hanem a szerződések gazdasági versenyt csökkentő lényeges tartalmának megállapodása a jogsértő.

- [78] A tenderek kapcsán releváns az ajánlattételi felhívások megjelenésének, az ajánlattételi határidő és a bontás, valamint az eredményhirdetés időpontja és ehhez viszonyítva a felperesi magatartások értékelése. Az ajánlati felhívás megjelenésének időpontja a hatvani tendernél 2015. június 12-e, az ajánlattételi és bontási időpont augusztus 6-a, míg az eredményhirdetés időpontja szeptember 28-a volt. A miskolci tender esetében a 2015. május 23-i ajánlattételi felhívás megjelenését követően az ajánlattétel és a bontás időpontja augusztus 10-e, az eredményhirdetés szeptember 29-e volt, míg a Sajó-bódvai tender esetén a 2015. június 5-i ajánlattételi felhívás megjelenését követően az ajánlattételi és bontási időponttal augusztus 4-e, az eredményhirdetés október 13. napja volt. Ezen időpontokkal összevetve (részben az I. rendű felperest konkrétan nevesítő) naplóbejegyzéseit, azt támasztják alá, hogy az egyeztetések nem kizárólag a JUMBO LOG Kft. és a RESTONE Kft., hanem a JUMBO LOG Kft. és az I. rendű felperes között is létrejöttek.
- [79] Az I. rendű felperes arra is hivatkozott keresetében, hogy a kompaktorok eltérő árazással akkor lenne releváns, amennyiben a megállapodást a tender ajánlatok beadása előtt egymás indulási szándékának és árajánlatának ismeretében kötötték volna. Ezzel összefüggésben a kiindulási pont az kell, hogy legyen, amely szerint a JUMBO LOG Kft. az előszerződések alapján tudta, hogy az I. rendű felperes is indul a tendereken. Amennyiben a JUMBO LOG Kft. ténylegesen versenyző ajánlattal kívánt volna a tendereken indulni, úgy a rendelkezésére álló információk alapján azt az I. rendű felperes által megajánlott árhoz képest alacsonyabb összeggel meg tudta volna tenni.
- [80] A hiánypótlások elmaradásával kapcsolatos felperesi érvelés a fentiek tükrében súlytalan. A hiánypótlás tényleges elmaradása, I. rendű felperesre vonatkozó naplóbejegyzései ugyancsak a hiánypótlás tudatos elmaradására vonatkozó bizonyíték, az alperes által feltárt egyéb bizonyítékokkal egybevetve és értékelve azt a megállapítást eredményezik, amely szerint mindez arra vezethető vissza, hogy a tenderek nyertese ne tisztességes gazdasági verseny keretében kerüljön kiválasztásra.
- [81] Az alvállalkozói viszonytal összefüggésben az I. rendű felperes a Kbt. 3. § (2) bekezdésben foglalt definícióra való hivatkozása a tekintetben nem alapos, amely szerint az abban foglaltak a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés teljesítésében az ajánlattevő által bevontan közvetlenül résztvevőt minősíti alvállalkozónak, kivéve a szerződés teljesítéséhez igénybe venni kívánt gyártót, forgalmazót. Ezen rendelkezés tehát az alvállalkozói fogalomköréből veszi ki a forgalmazót, ugyanakkor mindez nem jelenti azt, hogy a termék forgalmazója az ajánlattevő (jelen esetben I. rendű felperes) mellett másik ajánlattevőként megjelenve a szerződés lényeges tartalmában az I. rendű felperessel egyeztetve oly módon vehet részt az eljárásban, hogy az a gazdasági versenyből fakadó bizonytalanságot érdemben csökkentse.
- [82] Az az I. rendű felperesi érv sem alapos, amely az egyes tendereket kikérő vállalkozások számát állította párhuzamba a marasztalt vállalkozásokkal, mivel az alperes erre vonatkozó helyes álláspontja szerint – figyelembe véve a kialakult bírói gyakorlatot – az ajánlatot ténylegesen benyújtók, ekképpen az egyes tendereken versenyzők lehetnek az érintett piac részesei.
- [83] Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy az ügy érdemét érintően az alperes eljárásjogi jogszabálysértést nem vétett, a bizonyítékokat egyenként és összességében jogszerűen értékelve, megalapozottan jutott arra a határozati következtetésre, amely alapján az I. rendű felperest gazdasági versenyt korlátozó megállapodásban való részvétele miatt marasztalta.

- [84] Az I. rendű felperes a keresete további részében az alperes bírságkiszabásra vonatkozó megállapításait vitatta. A bíróság ezen kereseti érveket úgyszintén nem tartotta megalapozottnak. Mindenekelőtt rögzíti, hogy bírságolás az alperes diszkrecionális jogkörébe tartozó jogkövetkezmény. A Kp. 85. § (5) bekezdése szerint mérlegelési jogkörben megvalósított közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében a bíróság azt is vizsgálja, hogy a közigazgatási szerv hatáskörét a mérlegelésre való felhatalmazásának keretei között gyakorolta-e, a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból megállapíthatóak-e.
- [85] Mindezek alapján a bíróságnak akkor van joga az alperesi döntés felülmérlegelésére, amennyiben az a Kp. ezen rendelkezéseibe ütközik. A Kúria Kfv.I.35.471/2020/5. számú ítéletének elvi tartalmaként rögzítette, hogy „a bíróság a közigazgatási hatóság által elvégzett szankcionálás körében a bírság összegének felülmérlegelését csak akkor végezheti el, ha a hatóság jogszabálysértően mérlegelt”. A Kfv.VI.37.785/2018/9. számú ítélet szerint „a versenyfelügyeleti bírság összegének meghatározásakor a versenyhatóság anyagi jogi mérlegelést végez, ennek során köteles betartani egyrészt a bírság maximumát megjelölő jogszabályhelyet, másrészt az eset összes körülményét mérlegelnie kell, különösen a Tpv. 78. § (3) bekezdésében írt szempontokat”.
- [86] Az I. rendű felperes a keresetében számos szempontot nevesített, amely álláspontja szerint azt jelenti, hogy az alperes a bírságkiszabásra vonatkozó szempontokat jogszerűtlenül mérlegelte. Az I. rendű felperes álláspontja szerint nem tudta, hogy a JUMBO LOG Kft. a tenderen indul. Ezt a körülményt az alperes a bírságkiszabás során nem vette figyelembe, ugyanakkor mindezzel szemben, annak van jelentősége, hogy az I. rendű felperes a kompaktorok kizárólagos magyarországi forgalmazójával, így potenciális versenytársával egyeztetett a tenderekre vonatkozó döntést megelőzően, amely a gazdasági versenyt csökkentette. Az, hogy egyéb jogterület ugyancsak tartalmaz szankciót a közbeszerzési eljárásban megállapított jogsértéssel szemben, szintén nem teszi okszerűtlenné az alperes versenyfelügyeleti bírság meghatározásával összefüggő eljárását. A versenyjogi és a közbeszerzési jogi joghátrány egymással való – I. rendű felperes jogértelmezése szerinti – összevetése nem vehető figyelembe. Az alperes az eljárásában nem köteles értékelni, hogy ugyanazon magatartásért egy másik jogterület úgyszintén hátrányos jogkövetkezményt alkalmaz az eljárás alá vont vállalkozással szemben. Azzal, hogy az alperes árrögzítést és piacfelosztást is meghatározott, nem jelenti azt, hogy mindezt súlyosító körülményként értékelte volna. Az I. rendű felperes által hivatkozott halmazati büntetési jelleg a határozatból nem olvasható ki, abban nem jelent meg. Az kizárólag abban az esetben lenne meghatározható, amennyiben az alperes a versenyfelügyeleti bírságot külön-külön nevesítette volna az árrögzítés és a piacfelosztás tekintetében. Az a tény, hogy az I. rendű felperes cselekménye a Tpv. 11. § több rendelkezése szerint is minősül egyidejűleg, nem eredményezi a versenyfelügyeleti bírság halmazati büntetés jellegét.
- [87] A releváns forgalom és a piaci részesedés határozati megállapítása ugyancsak nem okszerűtlen. A kialakult bírói gyakorlat a közbeszerzési eljárásban elkövetett jogsértéssel összefüggésben, a releváns forgalomnak a tenderek értékét tekinti. Nem szűkíthető le az az I. rendű felperes által is kifogásolt oly módon, hogy jelen esetben kizárólag csak a három kompaktor I. rendű felperes által ajánlott árát kellett volna az alperesnek figyelembe vennie. A piaci részesedés összefüggésben a bíróság arra mutat rá, hogy – a jogsértést cáfoló egyéb felperesi bizonyítékok között megjelenő érveléssel kapcsolatban kifejtett álláspontja szerint – az érintett piac meghatározásánál annak van jelentősége, hogy hány vállalkozás vesz részt ténylegesen a közbeszerzési eljárásban, és ennek figyelembevételével kell, hogy az alperes a piaci hatást megállapítsa.
- [88] Az I. rendű felperes hivatkozott olyan körülményekre, amely a bírság kiszabás szempontjából enyhítőnek lettek volna értékelhetőek. Sem a jogkövető magatartás, sem az alperessel való együttműködés enyhítő körülményként nem értékelhető, ezzel ellentétben a korábbi jogsértés, megállapítása vagy az együttműködés hiánya lehetett volna a bírság kiszabás szempontjából

súlyosító körülmény. Helyesen utalt arra az alperes, hogy az I. rendű felperes KKV jellegét az árbevétele figyelembevételkor értékelte, a foglalkoztatottak számát az alperesnek értékelnie nem kellett, ilyen jellegű kötelezettsége nincsen. Az, hogy a becsérték alatti vagy ahhoz közeli árral nyert az I. rendű felperes úgyszintén nem releváns körülmény a bírságszabás szempontjából. Ezzel szemben az I. rendű felperes javára enyhítő körülményként értékelte, hogy a többi társasághoz képest szignifikánsan ritkábban vett részt az egyeztetésekben. Súlyosító körülményt az alperes a felróhatóság, a jogsértésben betöltött szerep, valamint egyéb szempontok kapcsán az I. rendű felperessel összefüggésben nem azonosított.

- [89] Az alperes az I. rendű felperessel szemben kiszabható bírságmaximum egyharmadát tartotta mindezek alapján megállapíthatónak. Az I. rendű felperes jogsértését önmagában a többi, abban résztvevő vállalkozás jogsértésétől elkülönítetten kell értékelnie. Olyan jogszabályi kötelezettsége nincsen az alperesnek, amely az I. rendű felperessel szemben megállapítható bírságmaximum és a ténylegesen összegszerűen meghatározott bírságmérték összehasonlítását kell, hogy eredményezze a többi eljárás alá vont vállalkozással szemben megállapított bírság összeghez viszonyítva. Mindezek miatt a bírság aránytalanságára vonatkozó érv is alaptalan.
- [90] Mindezekre tekintettel, a bíróság az I. rendű felperes keresetét, mint alaptalant – a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján – elutasította.
- [91] A II. rendű felperes keresete – az alábbiak miatt – megalapozott.
- [92] A bíróság a II. rendű felperes keresetével összefüggésben mindenekelőtt utal arra, hogy abban a II. rendű felperes úgyszintén eljárásjogi és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozva támadta az alperes közigazgatási cselekményét. A II. rendű felperes is hivatkozott a bírságszabással összefüggésben az ügyintézési határidő alperes általi túllépésére. Ezzel kapcsolatban a bíróság az I. rendű felperes keresetében foglaltakkal kapcsolatosan kifejtett, fentiek szerinti álláspontjára utal vissza, amelyben megállapította, hogy az alperes az ügyintézési határidőt nem lépte túl.
- [93] A II. rendű felperes egyéb, határozathozatalt követő eljárásai kifogásai (iratbetekintési jog sérelme, keresetlevél alperes általi megküldése az ismert érdekelték számára) nem alaposak, azok a közigazgatási cselekmény jogszerűsége körében nem értékelhetőek. A bíróság hangsúlyozza, hogy a jelen perben az alperes határozatának felülvizsgálatát végzi a határozathozatalakor fennálló tények alapján, sem az iratbetekintési jog sérelmével, sem a keresetlevél megküldésével kapcsolatos felperesi kifogások mindezek miatt nem vehetőek figyelembe, azok a határozat jogszerűségét nem érinthetik. A bíróság megjegyzi, hogy a II. rendű felperes a keresetében nem hivatkozott üzleti titokra, azt kizárólag a mellékletek vonatkozásában tette, a keresetlevél mellékleteit ugyanakkor az alperes az érdekeltéknek nem küldte meg.
- [94] Az ügy érdemét érintően a bíróság hangsúlyozza, hogy nem vitásan az alperes a kartell jogsértés megállapítását az adott vállalkozással szemben kizárólag közvetett bizonyítékokra is alapíthatja. Ezen bizonyítékoknak ugyanakkor olyan zárt logikai láncot kell alkotnia, amely az adott szereplő jogsértését egyértelműen bizonyítja. A bizonyítékoknak olyan súlyúnak kell lennie, amelyek alapján nem marad észszerű kétely arra vonatkozóan, hogy a II. rendű felperes a jogsértésben részt vett. A közvetett bizonyítékok olyan körülmények hiányában fogadható tehát el, amelyek cáfolnák – vagy legalább kétségessé tennék – a hatóság által levont jogkövetkeztetést. Kétség esetén az alperes nem tehet megállapítást, illetve alkalmazhat jogkövetkeztetést olyan vállalkozással szemben, amely tekintetében a fenti követelményeknek az eljárása során beszerzett bizonyítékok nem felelnek meg. A bíróság szükségszerűen rögzíti továbbá, hogy az eljárás elsődlegesen nem a II. rendű felperessel szemben indult, az ő tekintetében az eljárás kiterjesztésére 2018. április 20. napján az ügyfélkénti bevonásával került sor. A bevonás jogszerűségével kapcsolatosan a II. rendű felperes kifogást nem emelt a keresetében. Az alperes által rögzített határozati

megállapításokat ugyanakkor vitatta.

- [95] A II. rendű felperes hivatkozott arra, hogy a helyszíni kutatás az ő esetében eredménnyel nem járt, a lefoglalt iratok, illetve laptopok semmilyen bizonyítékkal nem szolgáltattak az alperes számára, melyet alátámaszt, hogy az alperes ezen eljárás cselekményéből származó bizonyítékokra a határozatában nem hivatkozott. A bíróság e körben hangsúlyozza, hogy a Kfv.IV.39.399/2007/28. számú kúriai ítélet szerint „a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás vizsgálata céljából nincs törvényes akadálya annak, hogy a Gazdasági Versenyhivatal az 1996. évi LVII. törvény 65/A §-a szerinti eljárásban beszerzett bizonyítékot a helyszíni átkutatással érintett vállalkozáson kívül más vállalkozással (ügyféllel) szemben folytatott eljárásban felhasználja.” Mindezek alapján az alperes megalapozottan vonta értékelési körbe a bizonyítékként felhasznált 1-3. e-mailt, amelyet nem a II. rendű felperessel összefüggő helyszíni kutatás során lelt fel.
- [96] A Tptv. 11. § (1) bekezdés értelmében tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások egyesülési jog alapján létrejött szervezetének, köztestületének, egyesülésének és más hasonló szervezetének (a továbbiakban együtt: vállalkozások társulása) a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.
A (2) bekezdés alapján ez a tilalom vonatkozik különösen:
a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.
- [97] A bíróság az alperes megelőző eljárásban felhasznált bizonyítékok összértékelésével kapcsolatban kiemeli, hogy a II. rendű felperes tekintetében a határozat VI.2.2. 1.1. pontja releváns, ebben a határozati részben mutatta be az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapított, jogsértőnek minősített cselekményt. Az az árajánlat benyújtása előtti egyeztetések körében a RESTONE Kft. ügyvezetője és a Profi-Bagger Kft. munkavállalója közötti kapcsolattartást részletezte és állapította meg, hogy ezen két gazdasági társaság többszörös egyeztetési folyamat eredményeként összehangolta a magatartását. ekképpen a II. rendű felperes a benyújtás megelőző egyeztetésekkel kapcsolatban felé sem merült. A II. rendű felperes tekintetében felhasznált bizonyítékokat (e-mailek) az árajánlat benyújtása utáni egyeztetésekkel összefüggésben értékelte.
- [98] A II. rendű felperes alappal hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.713/2016/6. számú döntésében foglaltakra, amely szerint a kartell-megállapodások résztvevői „összehangolás, egyeztetés révén kizárják a piaci magatartással kapcsolatos bizonytalanságot”. Mindezen megállapítás arra mutat, hogy a megállapodásban résztvevő feleknek olyan kölcsönös, aktív magatartást kell tanúsítani (vagy az esetlegesen passzív magatartást tanúsító fél tudatának a jogsértő cselekményt át kell fognia), amely eredményeképpen létrejöhet az olyan magatartás, amely a gazdasági versenyből fakadó kockázatokat a felek tekintetében csökkenti. Tény, hogy az 1. e-mail a II. rendű felperest nevesíti akképpen, hogy „a M-U-T-nak kell nyernie az első részt”, ugyanakkor mindez – arra tekintettel, hogy a II. rendű felperesen kívüli gazdasági társaságok levelezésében merült ez fel – nem értékelhető az ő terhére eső olyan bizonyítéknak, amely az összejátszásban való (akár passzív) magatartását támasztja alá. A II. rendű felperes képviselőjét ellátó termelési igazgató a nyilatkozatában nem tudta megmondani, hogy az e-mailben nevesített „ ” ki lehet. A „hiánypótlás” tárgyú e-mail a II. rendű felperest nem érintette, őt abban nem nevesítették. A határozat is kizárólag a Profi-Bagger Kft. és a JUMBO LOG Kft. viszonyában értékelte mindezt

bizonyítékként.

- [99] A 2. sz. e-mail a JUMBO LOG Kft. képviselője () által részére került elküldésre akképpen, hogy azt is megkapta. Annak tartalma szerint a II. rendű felperes termelési igazgatójánál rákérdez, hogy a II. rendű felperes hiánypótlása rendben van-e. A bíróság hangsúlyozza, hogy ezen bizonyítékot sem kizárólag önmagában, hanem az alperes által feltárt egyéb bizonyítékokkal összefüggésben szükséges értékelni. Ennek kapcsán a JUMBO LOG Kft. hiánypótlásának elmaradása bír relevanciával. Tény, hogy a JUMBO LOG Kft. alacsonyabb árat ajánlott a II. rendű felperesnél a Budapesti tender 1. része tekintetében, ugyanakkor a 2. email értékelésének kiterjesztése a JUMBO LOG Kft. és a Restone Kft. relációján túl a II. rendű felperesre nem eredményezheti azt a megállapítást, hogy a vállalkozások közti egyeztetésben ő is részt vett. Az alperes is akképpen fogalmaz a határozat 581. pontjában, hogy „ennek a gazdaságilag irracionális magatartásnak a magyarázata a bizonyítékok szerint JUMBO LOG Kft. és a M-U-T Kft. közötti, a tenderyertességre vonatkozó összejátszása”. A JUMBO LOG Kft. és a Restone Kft. közötti összejátszás észszerű magyarázatát adta a II. rendű felperes a keresetében azzal, hogy arra tekintettel, hogy a JUMBO LOG a tender során a Volvo Hungária Kft-től szerzett be alvázakat, és „amennyiben a tender első részében a JUMBO LOG lett volna a nyertes, akkor a bevétel és a nyereség nem a cégcsoportjába tartozó RESTONE-nál realizálódik, hanem egy tőlük független 3. piaci szereplőnél”.
- [100] E helyütt utal a bíróság a Kúria Kfv.III.37.582/2016 /16. számú ítéletének elvi tartalmára, amely szerint „a bíróságnak kötelessége a több elfogadható magyarázat közül azt választania, amelyik elfogadása mellett észszerű indokokat tud felhozni és ezt saját meggyőződéséből eredő észszerű és racionális indokok alapján teheti meg, amely indokoknak az ítéletében szerepelnie kell.” A Kúria rögzítette azt is, hogy „az indokolt, kétséget kizáró bizonyítás mércéje nem zárja ki a közvetett bizonyítékok láncolatán keresztüli bizonyítást”. A bíróság olvasatában ez azt jelenti, hogy a közvetett bizonyítékoknak is az adott, eljárás alá vont gazdasági társasággal összefüggésben kell állniuk. Mindezek alapján az alperes által a határozatban levont következtetést alátámasztó bizonyítékként abban az esetben lenne az elfogadható, amennyiben a II. rendű felperes jogsértésben való közreműködést egyéb bizonyítékok is alátámasztanák.
- [101] A 3. sz. e-mail kapcsán az alperes is akképpen fogalmaz a határozatában, hogy „nem áll az eljáró versenytanács rendelkezésre bizonyíték arra nézve, hogy a szerződés aláírásra került és teljességbe ment-e, azonban tartalma a JUMBO LOG Kft. és a M-U-T Kft. közötti egyeztetésre utal. A II. rendű felperes által F/9 számon csatolt, 2015. április 15. napján kötött Szállítási szerződésből sem vonható le az az alperesi következtetés, mely szerint a felek az ajánlatadás előtt megállapodtak volna a szerződés tárgyában, a védiratban meghatározott „beismerés”-ként az nem azonosítható. A II. rendű felperes az ajánlatát 2015. január 7. napján nyújtotta be, ezen időpontot megelőző egyeztetésre az alperes sem hivatkozott a II. rendű felperesre vonatkozó bizonyítékai között. Az ajánlat benyújtását követő – II. rendű felperes részvételével történő – egyeztetést az alperes nem bizonyította.
- [102] A II. rendű felperes az engedményezési megállapodás tervezettel összefüggésben azt emelte ki, hogy azt nem írta alá, mivel annak elkészültéről tudomással sem bír. E tekintetben rögzítendő, hogy a megállapodást tartalmazó e-mailt 2015. október 27. napján küldte részére. Az e-mail keletkezési időpontjára, valamint ehhez képest a budapesti tender ajánlattételi határidejére (2015. január 9.) tekintettel a benyújtás és az eredményhirdetés közötti egyeztetést az nem igazolja. Az alperes is a fent hivatkozott határozati pontban azt rögzítette az e-maillal kapcsolatban, hogy az utal a JUMBO LOG Kft. és a M-U-T Kft. közötti egyeztetésre, annak igazolására ugyanakkor az nem alkalmas, a dátumok egymáshoz képesti távoli volta miatt a közbeszerzési eljárás lezárását megelőző egyeztetésre vonatkozóan jogszerű következtetés nem vonható le.
- [103] Önmagában a jogsértés hiányát nem jelenti az, hogy az alperes kizárólag közvetett bizonyítékok alapján hozza meg a határozatát, ellenben a közvetett bizonyítékok zárt

láncolatának olyan mértékűnek kell lenni, „amelyet a vállalkozások hivatkozásai nem tudnak áttörni” (Kf.VI.39.668/2021/ 15.). A felperesi hiánypótlások elmaradásával összefüggésben a bíróság nem tartotta elfogadhatónak azt a 2. és 3. résztender tekintetében tett II. rendű felperesi érvelést, amely a saját magatartását minősítette olyan objektív körülménynek, amely indokát adhatta a hiánypótlás elmaradásának, ugyanis mind a nagyobb összetömeggű gépjárművek megajánlása, mind az ajánlati biztosíték befizetésének elmaradása a II. rendű felperes érdekkörébe eső szubjektív körülmény.

[104] Mindemellett ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy egyik résztender esetén sem a II. rendű felperes lett volna nyertes, amennyiben a hiánypótlásban foglaltaknak eleget tesz, mivel mindkét résztender esetében a JUMBO LOG Kft. nettó ajánlati ára a II. rendű felperes pályázatában foglalt ajánlati árhoz képest alacsonyabb volt. Mindezekre tekintettel a bíróság a perben elrendelt tanúbizonyítás eredményét nem tartja a II. rendű felperes kereseti érveit alátámasztó bizonyítékként, ugyanakkor azokból nem vonható le következtetés az alperes határozatának jogszerűségére sem.

[105] A bíróság megállapította, hogy az alperes által feltárt bizonyítékok nem alkotnak olyan zárt logikai láncot, amelyből megalapozottan lehetett volna arra következtetni, hogy a II. rendű felperes a saját magatartását akképpen alakította, hogy azzal a közbeszerzési tenderek lefolytatása során jelentkező bizonytalanságot kiküszöbölje vagy csökkentse. A JUMBO LOG Kft., a RESTONE Kft. egyezségi eljárásban tett beismerő vallomásával összefüggésben a bíróság kiemeli, hogy a Tpvt. egyezségi eljáráshoz fűzött indokolása szerint „Az engedékenységi politika és az egyezségi eljárás sikere érdekében, vagyis azért, hogy a kérelmezőnek, illetve az egyezségi eljárásban résztvevő ügyfélnek ne kelljen attól tartania, hogy közreműködő magatartása miatt az őt terhelő bizonyítékok révén túlzott hátrányos következmények érik (pl. az érintettek csak vele szemben indítanak kártérítési pert), a törvény alapján az ilyen módon a hatóság kezelésébe került iratok megismerését korlátokhoz köti.” Az indokolás is tehát az adott felet terhelő bizonyítékok relációjában utal a felet érhető hátrányos jogkövetkezményekre. Kétségtelen, hogy az egyezségi eljárásban részt vevő társaságokkal szembeni bizonyítékok meggyőző ereje meghaladja a II. rendű felperessel szemben felhozott bizonyítékokét (ezzel állítható párhuzamba a határozat 732. pontjában megfogalmazott álláspont is). Mind emiatt a jogsértést elismerő nyilatkozat megtételének indoka a hátrányos(abb) jogkövetkezmények alóli mentesülés, ezért mindez a nyilatkozatot tevővel kapcsolatban értelmezendő. Az elismerő nyilatkozattal érintett, az abban részt nem vevő féllel – jelen esetben a II. rendű felperessel – összefüggésben ezért az nem teremt arra jogalapot, hogy a nyilatkozat vele szemben bizonyítékként értékelhető lehessen. Ezt támasztja alá a Tpvt. 73/A. § (5) bekezdésében írt azon rendelkezés is, mely szerint az egyezségi nyilatkozat a határozattal szembeni jogorvoslati határidő leteltéig és kizárólag akkor vonható vissza, ha az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának, illetve azt követően határozatának tartalma az egyezségi nyilatkozatban foglaltaktól érdemben eltér, ideértve azt az esetet is, ha a kiszabott bírság összege a (3) bekezdés c) pontja szerinti összeget meghaladja. Ebben az esetben a (3) bekezdés a) pontja szerinti elismerő nyilatkozat bizonyítékként nem vehető figyelembe. A (3) bekezdés a) pontja szerinti rendelkezéssel összeolvasva az elismerő nyilatkozat kizárólag az azt tevő eljárás alá vonttal kapcsolatban vehető figyelembe.

[106] Összességében az alperes által feltárt bizonyítékok alapján nem állapítható meg a II. rendű felperes jogsértő magatartásban való részvétele. A II. rendű felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy az alperesi határozat megalapozottságát jelentő bizonyítékkal az alperes sem a helyszíni kutatások eredményeképpen, sem a felvett vallomások alapján, sem az egyéb okirati bizonyítékokkal nem tudott szolgálni. A Kúria fentiekben már hivatkozott Kf.VI.39.668/2021/15. számú ítélete szerint „a Versenytanács határozatának jog- és szabálysértő voltát a vállalkozásnak kell bizonyítania. A tényállás valóságának vitatásához és a bizonyítás átfordulásához az is szükséges, hogy a vállalkozás a megállapított tényállás helyességét cáfoló bizonyítékokat szolgáltatson”.

[107] A jelen tényállás alapján megállapított verseny jogsértés II. rendű felperesi cáfolata kellően

valószínűsítette az abban való közreműködésének hiányát. Nemleges tény bizonyítására a II. rendű felperes nem volt kötelezhető, ugyanakkor mind az 1-3 e-maillal kapcsolatos magyarázata, illetve valószínűsítése, mind a hiánypótlások elmaradásának magyarázata akként értékelendő, hogy a II. rendű felperes a rá irányadó határozat jogsértő voltát alátámasztó bizonyítási kötelezettségnek eleget tett. A II. rendű felperes az alperes tényállás tisztázási kötelezettségének elmulasztására vonatkozó kifogásaira tekintettel is rendelt el a bíróság tanúbizonyítást, ugyanakkor a fent rögzítettek alapján azt sem a jogsértés megállapítását megerősítő, sem azt cáfoló bizonyítéknak nem tudta figyelembe venni. Ezen túl a bíróság az alperes részéről tényállás tisztázási kötelezettség megsértését nem állapította meg, a II. rendű felperes sem hivatkozott olyan konkrét eljárási cselekményre, amelyet az alperesnek el kellett volna végeznie, és amennyiben azt elvégezte volna, úgy eltérő határozati következtetésre jutott volna.

[108] A rendelkezésre álló bizonyítékokból ugyanakkor az alperes helytelen jogi következtetésre jutott, ezért a bíróság az alperes határozatának II. rendű felperesre vonatkozó rendelkezéseit – a Kp 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján – megsemmisítette.

[109] A bíróság, a II. rendű felperes termelési igazgatójának meghallgatására vonatkozó tanúbizonyítási indítványt mellőzte, figyelemmel arra, hogy a tanúként meghallgatni indítványozott személyt az alperes a megelőző eljárásban meghallgatta, a nyilatkozatáról felvett jegyzőkönyv a bíróság rendelkezésére áll. Annak releváns tartalmát az alperes határozata is tartalmazza, így a tanúbizonyítás elrendelésétől sem lett volna olyan nyilatkozat várható, amely az időmúlásra tekintettel, amely a jogvita eldöntése szempontjából relevanciával bírt volna.

[110] Az I. rendű felperessel szemben pernyertes alperes, illetve rá vonatkozó rész tekintetében pernyertes II. rendű felperes perköltség igénytel élte. A perköltség felszámítására szolgáló költségjegyzékről szóló 31/2017. (XII.27.) IM rendelet szerinti költségjegyzék nyomtatványt a tárgyalás berekesztéséig az alperes terjesztett elő. A bíróság a felek perköltségéről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. Az alperes perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 4. § (2) bekezdése alapján a felszámítottnál alacsonyabb összegben, a II. rendű felperes javára megállapított perköltséget pedig az IM rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja alapján a pertárgyérték alapulvételeivel, a 3. § (6) bekezdés szerint szintén mérsékelve állapította meg, mindkét fél esetében figyelemmel a felek által előterjesztett beadványok számára, azok terjedelmére, elkészítésük időigényére, valamint arra, hogy a per több tárgyalást igényelt, amelyen a felek megjelentek és érdemben nyilatkoztak.

[111] A bíróság a II. rendű felperesnek a törvényes figyelmeztetést (Kp. 76. § (1) bekezdés) és a tárgyalás berekesztését követően előterjesztett beadványában foglaltakat nem értékelte.

[112] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű kereseti illeték viselésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a pervesztes I. rendű felperes köteles. A II. rendű felperes keresetét érintő, Itv 45/A. § (2) bekezdése szerinti mértékű kereseti illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[113] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2021. október 26.

dr. Barsi-Fodor Bea s.k.
a tanács elnöke

dr. Nagy Péter s.k.
előadó bíró

dr. Huber Gábor s.k.
bíró